

21. YÜZYIL
Türkiye Enstitüsü

Türk
Dış
Politikası
Gündemi

Kasım-2015

Gözde KILIÇ YAŞIN

AGİT'ten Türkiye'ye seçim eleştirisi

2 Kasım 2015

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Türkiye'deki basın özgürlüğü ihlallerinin, şiddet olaylarının ve güvenlik endişelerinin seçimlere zarar verdiğini belirtti.

Seçimleri izlemek üzere Türkiye'de bulunan AGİT ve Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) gözlemcileri, ilk bulgularını içeren seçim sonrası ön raporlarını Ankara'da basın mensuplarıyla paylaştı.

AGİT'in seçim gözlemi için Türkiye'ye gönderdiği heyetteki özel koordinatör Ignacio Sanchez Amor, "Bu son derece kutuplaşmış seçimlerde Türk vatandaşları gerçek ve güçlü alternatifler arasında tercih yapabilecekken, alternatif medya organlarının sayısındaki hızlı azalma ve genel olarak ifade özgürlüğündeki kısıtlamalar, süreci etkiledi. Ciddi endişeler sürüyor" dedi.

Anadolu Ajansı'nın haberine göre, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim kampanyası boyunca izlediği tutumla ilgili bir soruyu cevaplayan Amor, "Bu seçimlerde, 7 Haziran'da olduğu gibi bir durum görseydik bunu da yazardık. Ama bu kampanyada cumhurbaşkanı biraz daha geride kaldı. Haziran ayında ben, 'Cumhurbaşkanının kendi halkına kendi siyasi gündemi uyarınca seslenme hakkı vardır' demiştim. Çünkü Haziran ayında kampanyaya katkıda bulunmuştu. Bu sefer daha geride kaldığını söyleyebiliriz" diye konuştu.

AFP'ye göre gözlemciler "ordunun güneydoğudaki operasyonlarının, HDP'nin seçim kampanyası yürütmesini zorlaştırdığını" belirtti.

AGİT Parlamenter Asamblesi seçim gözlem heyetinin başkanı Margareta Cederfelt, "Bir seçim sürecinin gerçekten demokratik olması için, adayların kampanya yürütebileceklerini hissetmeleri gerekir. Seçmenlerin de güvenli bir atmosferde oy verebileceklerini hissetmeleri gerekir" diye konuştu.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN'A ÇAĞRI

Basın toplantısında konuşan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi heyetinin başkanı Andreas Gross, "Maalesef seçim kampanyasına haksızlık ve ciddi derecede korku hakim" dedi. Gross, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı, "kapsayıcı bir siyasi süreç" için çalışmaya davet etti.

AGİT Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosu (DKİHB) Sınırlı Seçim Gözlem Heyeti Başkanı Büyükelçi Geert-Hinrich Ahrens ise, "Son beş haftalık süre içinde yapmış olduğumuz gözleme dayanan değerlendirmemiz, sadece siyah ve beyaz değil, aynı zamanda olumlu öğeler varken, eksiklikler de mevcut" dedi.

Türkiye'deki AGİT heyetinden 'basın özgürlüğü' yorumu: Endişe verici

"UYUMLU DEĞİL"

AA'nın haberine göre, seçmen kütüklerine genel olarak güven duyulduğunu ifade eden gözlemciler, "Silah altında bulunan er ve erbaşlar, askeri öğrenciler ve hükümlülerin oy kullanma hakkının kısıtlanmasının AGİT taahhütleri ve diğer yükümlülüklerle uyumlu olmadığını" kaydetti.

Seçimlerin, seçim iradesi tarafından "iyi" bir biçimde organize edildiğini ve Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından seçimle ilgili tüm süre kısıtlamalarına uyulduğunu belirten gözlemciler, "YSK, şiddet olayları yaşanan yerlerde oy verme işleminin gerçekleştirilmesi kararı vermiş ve bu karara uygun olarak bir takım mahallelerde dikkate değer sayıda sandığın yeri değiştirilmiştir" açıklamasında bulundu.

Gözlemciler, kadınların, siyasi yaşamda "olması gerekenden az düzeyde" temsil edildiğini savunarak, "Buna rağmen kadınlar, seçim kampanyalarında aktif rol oynamışlardır. Anayasa tarafından cinsiyet eşitliği teminat altına alınmakta ancak siyasi partilerin kadın aday göstermesi konusunda herhangi bir yasal yükümlülük bulunmamaktadır" değerlendirmesinde bulundu.

Türk Dış Politikası Gündemi

Yedi yerde gözlemcilerin sandık alanını terk etmesinin talep edildiğini ve bu yerlerde parti müşahidi olarak akredite olanların sandık alanına erişiminin engellendiğini ileri süren gözlemciler şunları kaydetti:

“Seçimler genel olarak sakin bir ortamda gerçekleşti ve oy verme işlemi gözlem yapılan sınırlı sayıdaki sandıkta büyük ölçüde etkin bir şekilde yürütüldü. Her ne kadar yasayla tanımlanmış işlemlerin takip edilmediği bazı örnekler yaşansa da sayım işlemlerinin şeffaf olduğu ve iyi organize edilmiş olduğu değerlendirildi.”

<http://www.hurriyet.com.tr/agitten-1-kasim-elestirisi-40009206>

1 Kasım için 54 ülkede oy kullanıldı

2 Kasım 2015

1 Kasım seçimleri için yurtdışında yapılan oylamaların sonuçları belli oldu. Dünya üzerindeki 54 ülkede gerçekleşen oy verme işlemi sonrasında ilginç sonuçlar ortaya çıktı.

Resmi olmayan sonuçlara göre, yurt dışındaki 2 milyon 899 bin 59 seçmen için 54 ülke ve 113 temsilcilikte oluşturulan sandıklarda, yaklaşık 1 milyon 160 bin 38 oy kullanıldı.

Buna göre, sayılan yurtdışı oylarının yüzde 56,22'sini AK Parti, yüzde 18,20'sini HDP, yüzde 16,38'ini CHP ve yüzde 7,12'sini MHP alırken, diğer partilerin aldığı oy oranı ise yüzde 2,08 oldu.

AK PARTİ 25 ÜLKEDE BİRİNCİ

AK Parti Türkiye’de gösterdiği başarıyı yurt dışı seçmen nezdinde de tekrarladı. AK Parti, aralarında Almanya, Fransa, Hollanda, Suudi Arabistan ve Azerbaycan bulunan 25 ülkede sandıktan birinci parti olarak çıktı.

KUVEYT, KATAR VE UMMAN’DA CHP İLK SIRADA

CHP ise Türk seçmenlerin oy kullandığı 20 ülkede birinci parti oldu. CHP’nin birinci olduğu ülkeler arasında Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Katar, Kuveyt, Umman, İsrail ve Çin’in bulunması dikkat çekti.

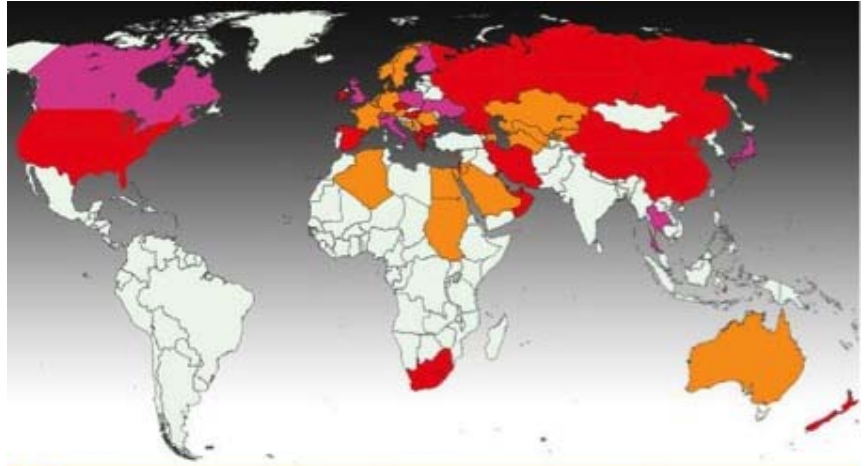
JAPONYA’DA TERCİH HDP

HDP 9 ülkede birinci parti olmayı başardı. HDP İngiltere, Japonya ve Ukrayna’da seçmenin ilk tercihi oldu.

MHP LİSTEDE YOK

MHP ise 54 ülke arasında hiçbir ülkede en çok oyu alan parti olamadı.

<http://www.hurriyet.com.tr/1-kasim-icin-54-ulkede-oy-kullanildi-40009219>

 Almanya Avustralya Avusturya Azerbaycan Belçika Cezayir Danimarka Bosna Hersek Fransa	İsveç Hollanda Kazakistan Kırgızistan Kosova KKTC Lübnan Makedonya Mısır	Norveç Özbekistan Romanya Sudan Suudi Arabistan Türkmenistan Ürdün
 B. Arap Emirlikleri ABD Arnavutluk Bahreyn Bulgaristan Çek Cumhuriyet Çin Güney Afrika Gürcistan İran	İrlanda İspanya İsrail Katar Kuveyt Macaristan Rusya Umman Yeni Zelanda Yunanistan	
 Finlandiya İngiltere İsviçre İtalya Japonya	Kanada Polonya Tayland Ukrayna	

Hürriyet
hurriyet.com.tr

Öcalan, Atina'dan 20 bin 100 euro istiyor

8 Kasım 2015

Terör örgütü PKK'nın İmralı Adası'nda cezasını çeken elebaşı Abdullah Öcalan'ın, kendisini Türkiye'ye iadesinden sorumlu tuttuğu Yunanistan'a açtığı tazminat davası bugün başlıyor.

Yunan hükümetinden 'yanıltıcı vaatler' aldığını iddia eden Öcalan'ın davasının kronolojisi ve gelişmeleri şöyle:

Ekim 2008'de açmıştı

Abdullah Öcalan Şubat 1999'da yakalanarak Türkiye'ye getirilmesinden sorumlu tuttuğu Yunanistan'a Ekim 2008'de dava açmıştı. Bu tazminat davası, bugün Atina Üç Üyeli İdaresi Mahkemesi'nde görülmeye başlanacak. Öcalan, Kenya ve muhtemelen ABD makamlarıyla birlikte Türkiye'ye teslim edilmesini organize ettiğini ileri sürdüğü Yunanistan'ın sembolik olarak 20 bin 100 Euro tazminat ödemesini istiyor. Dava dilekçesinde 1999'da kendisine siyasi iltica hakkı tanınacağına ilişkin Yunanistan hükümetinden 'dolaylı ancak yanıltıcı vaatler' aldığını belirten Öcalan, Yunanistan hükümetinin kendisini Türkiye'ye teslim ettiğini ve bunun sonucunda ölüm cezasına çarptırıldığını ileri sürdü.

Dilekçedeki detay

Ekim 1998'de Suriye'den sınırdışı edilmesinden başlayarak yakalandığı 15 Şubat 1999 tarihine kadar yaşadıklarını anlatan Öcalan, dilekçesinde yakalanmasıyla ilgili şu detaya da yer verdi: "Kenya'daki BM binasında, 150 ülkenin dışişleri bakanlarının katıldığı toplantı vardı. Nairobi'deki Yunanistan Büyükelçiliği Atina'daki Yunanistan Dışişleri Bakanlığı'na benim BM binasına teslim edilmemi önerdi. Atina'dan gelen cevapta bu öneri reddedildi ve ne pahasına olursa olsun büyükelçilik rezidansından uzaklaştırılmam istendi."

'PLANLARINI BOZUYORUM'

Öcalan'ın avukatları Cengiz Çiçek ve Ebru Günay ise şunları söylediler:

"Öcalan'ın teslim edilmesinden sadece Yunanistan sorumlu değildir. Bir tek Yunanistan suçlu diyemeyiz. Bu dava ile Öcalan'ın yakalanması ve Türkiye'ye götürülmesine başka ülkelerin de karıştığını kanıtlamak istiyoruz. Öcalan bize bir görüşmemizde, büyük güçlerin Ortadoğu'daki planları için kendisini engel gördüklerini söylemişti; 'Planlarını bozuyorum. Bunun için de Kürtleri ortadan kaldırmak istiyorlar' demişti. Büyük güçlerin planları, Türkiye ile Yunanistan'ın birbirlerine yaklaşmaları ve aralarındaki gerginliğin azalmasını da hedefliyordu." Avukat Mahmut Şakar ise davayı kazanmaları halinde Öcalan'ın tazminatı bir Yunanistan hayır kurumuna bağışlayacağını söyledi.

Dayısına Desteğe gitti

ABDULLAH Öcalan'ın yeğeni HDP Milletvekili Dilek Öcalan, Atina'ya giderek dava öncesinde düzenlenen basın toplantısına katıldı. Dilek Öcalan "1998'de başlayıp 1999'da tamamlanan suikast bizzat Öcalan'ı değil, Kürt halkının tümünü hedef alıyordu. Yunan halkının bu uluslararası suikastta yer alan tüm Yunanlıların cezalandırılmaları için katkısını bekliyoruz. Yasaların uygulanmasını istiyoruz" dedi. Dilek Öcalan, Atina'da Halkın Birliği (LAE) partisini de ziyaret etti ve partinin lideri Panayotis Lafazanis'le görüştü. Lafazanis, iktidar partisi SYRİZA'nın ilk kabinesinde Enerji Bakanı'ydı.

<http://www.hurriyet.com.tr/ocalan-atinadan-20-bin-100-euro-istiyor-40011613>

Obama'dan Türkiye'ye 2009'daki gibi çifte telefon

11 Kasım 2015

ABD Başkanı Barack Obama'nın, geçen hafta Türkiye'de yapılan seçimlerin ardından teamül gereği Türkiye'yle yapması beklenen tebrik amaçlı telefon konuşması önceki gün gerçekleşti. Ancak Obama Yönetimi daha önce yapmadığı bir biçimde tebrik telefonunu hem seçimi kazanan Başbakan Ahmet Davutoğlu'na hem de Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'a açtı ve Beyaz Saray da bunu aynı bildiriye duyurdu.

Benzer bir durum bundan önce 2009'da yaşanmıştı. Fakat Obama'nın Kasım 2008'de seçimleri kazanıp 20 Ocak 2009'da yemin etmesinden sonra 16 Şubat 2009'da gerçekleşen o ikili görüşmeler, Türkiye'deki değil, başkanlık sistemiyle yönetilen ABD'deki görev değişimi nedeniyle olmuştu. Ve Obama, o zaman da hem dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül hem de Başbakan Tayyip Erdoğan'la görüşmüştü.

BU KEZ SEKİZ GÜN SONRA TEBRİK

Türkiye'nin Haziran 2011'de gerçekleştirdiği parlamento seçimlerinin tamamlanmasından sadece iki gün sonra yapılan tebrik görüşmesi bu kez sekiz gün sonra gerçekleşti. Obama önceki akşam hem Cumhurbaşkanı Erdoğan hem de Başbakan Davutoğlu ile seçimleri tebrik amacıyla ayrı ayrı telefon görüşmeleri gerçekleştirdi. Amerikan yönetimlerinin müttefik ve ortakların devlet başkanlığı ya da parlamento seçimlerinde tekrarladığı bu tebrik geleneği ise önceki örneklere göre üç açıdan farklıydı:

1) Obama, Türkiye'deki 12 Haziran 2011 parlamento seçimlerinin ardından, dönemin Başbakanı Erdoğan'la bu tebrik görüşmesini seçimden iki gün sonra gerçekleştirmişti. Bu kez araması sekiz gün sürdü.

2) Daha önceki tebrik telefonuyla ilgili hazırlanan Beyaz Saray bildirisinde, "Başkan Obama, partisinin Türkiye'nin 12 Haziran parlamento seçimlerindeki tarihi başarısı nedeniyle Başbakan'ı tebrik etmek için Air Force One uçağından Türk Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ı aradı" denildi. Beyaz Saray'ın son görüşmeyle ilgili yayınladığı bildiriye, "Başkan Obama, 1 Kasım seçimleri nedeniyle Türk halkını tebrik etmek ve Türkiye Antalya'da yapılacak G-20 Zirvesi'ni önceden ele almak için Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakanı Ahmet Davutoğlu'yla ayrı ayrı telefonda görüştü" ifadesi vardı. Ve Başkan'ın seçimler nedeniyle Türk halkını tebrik ettiği vurgulandı, liderlere yönelik bir tebrik ifadesi yer almadı.

3) Telefon görüşmelerine ilişkin sadece seçim değil G-20 Zirvesi'nin de ele alındığı belirtilip Obama'nın sadece Başbakan değil Cumhurbaşkanı'yla da görüştüğü vurgulandı. Halbuki, 2011 parlamento seçimlerinin ardından Obama sadece Erdoğan'ı aramış, dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile aynı gün ayrıca bir görüşme yapmamıştı.

DENGE KURMA ÇABASI

İlk iki maddede belirtilen tutum farklılıkları, ABD'nin Türkiye'de seçimlerin adil bir ortamda yapılıp yapılmadığı konusunda hem Beyaz Saray hem de Dışişleri Sözcüsü'nün yaptığı açıklamalarla dile getirdiği tereddütlerin bir sonucu olarak öne çıktı. Son madde ise ABD'nin Türkiye'deki, icra yetkisinin Başbakan'da mı yoksa Cumhurbaşkanı'nda mı olduğuna ilişkin anayasa tartışmasında dengeli bir pozisyon almaya çalışıldığının işareti oldu.

<http://www.hurriyet.com.tr/2009-gibi-cifte-telefon-40012443>

Suriye sınırında savaş uçağı düşürüldü

24 Kasım 2015

Suriye sınırında Türkmen Dağı yakınlarında bir savaş uçağı düştü. Sınır ihlali yaptığı belirtilen uçağı Türk jetlerinin vurduğu ifade ediliyor.

Suriye sınırında, hangi ülkeye ait olduğu henüz bilinmeyen bir savaş uçağı Türk jetleri tarafından vurularak dü-

Türk Dış Politikası Gündemi

şürüldü. Askeri kaynaklar, Türk F-16'larının sınır ihlali yapan bir uçağı düşürdüğünü doğruladı. Hatay'ın Yayladağı ilçesinin karşısındaki Bayırbucak bölgesine düşen uçağın hangi ülkeye ait olduğu henüz bilinmiyor. Uçakta bulunan iki pilotun ise paraşütle atlayarak kurtulduğu belirtiliyor.

Doğan Haber Ajansı cephedeki Türkmen kaynakların, Türkiye sınırına çok yakın olan Suriye'nin Yamadi köyünde kurulu çadırların üzerine uçak düştüğünü, pilotların paraşütle süzülüğünü gördüklerini söylediğine ilişkin haber geçti.

DÜŞÜRÜLEN UÇAK SU 24 TİPİ RUS UÇAĞI

Türkiye'nin hava sahasını ihlal ettiği ve uyarılara da aldırmadığı için angajman kuralları çerçevesinde düşürülen uçağın Su 24 tipi Rus uçağı olduğu kaydedildi.

İKİ KİŞİ YARALANDI

Suriye sınırında düşen uçağın savrulmuş parçalarının Yayladağı ilçesinde Dutlubahçe köyünde 2 kişinin yaralanmasına neden olduğu bildirildi...

Türk Hava Kuvvetleri'ne ait F-16'ların, sınır ihlali yapan uçağı dört kez uyardığı belirtiliyor. Türk F-16'larının AIM-120 AMRAAM füzesiyle isabet almasının ardından pilot fırlatma koltuğu ile uçağı terk etmişti.

TÜRKİYE UYARMIŞTI: KARŞILIK VERİRİZ

Türkiye, Rus savaş uçaklarının Suriye'de Türkmen bölgesine yaptığı bombardımanın ardından Rusya'ya nota vererek, "Sınır güvenliğimiz fiilen ihlal edilirse angajman kurallarımızı uyguluyoruz" uyarısı yapmıştı. Askeri kaynaklar tarafından verilen bilgiye göre, Sınır ihlali yapan bir uçağın, Türk savaş uçakları tarafından düşürüldüğü belirtildi..

REJİM GÜÇLERİ PÜSKÜRTÜLÜNCE RUS UÇAĞI GELDİ

Hatay'ın Yayladağ İlçesinin karşısında 1 ile 4 kilometrelik uzaklıklardaki Türkmenler'in yoğun olduğu bölgelerdeki tepelerde Beşar Esad'a bağlı rejim güçlerinin bu sabaha karşı püskürtülmeye başlandığı, düşen uçağın da tam bu anlarda Türkmenlerin bulunduğu bölgeye yaklaştığı anlaşıldı. Yerel kaynaklar, uçağın Türkmen Dağın'daki tepeler üzerinden Türkmenler'in barındığı Yamadı kampı bölgesine yaklaşırken Murtlu ve Kepir köyleri bölgesindeki Kızıldağ Tepesi üzerinde düştüğünü söyledi. Pilotların yaklaşık 500 metre aralıkla bu bölge paraşütle atladığı, muhtemelen pilotların Türkmenlerin eline düşmemesi için çevresinin bombalanarak yaklaşmalarının önlendiği de belirtildi.

GEÇEN AY İHA DÜŞÜRÜLMÜŞTÜ

Türk savaş uçakları 16 Ekim'de Suriye sınırı yakınlarında Türk hava sahasını ihlal eden Rus yapımı bir İHA düşürmüştü. Başbakan Ahmet Davutoğlu olayın ardından yaptığı açıklamada, "Rusya bize, düşürülen İHA'nın kendilerine ait olmadığını söyledi" ifadesini kullanmıştı.

LAVROV YARIN TÜRKİYE'YE GELİYOR

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un yarın Türkiye'ye gelmesi bekleniyor. Lavrov'un Türkiye ziyaretinde Suriye krizinin ele alınması bekleniyor.

DHA

<http://www.radikal.com.tr/turkiye/suriye-sinirinda-savas-ucagi-dusuruldu-1478734>

24 KASIM 2015 Salı günü, TÜRKİYE - SURIYE sınırında RUS HAVA KUVVETLERİ'ne ait SU-24 tipi bir SAVAŞ UÇAĞI düşürüldü.

ABD dış istihbarat örgütü CIA'nın gölge düşünce kuruluşu STRATFOR tarafından, 2 ŞUBAT 2010'da bu konu bir senaryoda işlenmişti: "... xxxxxx'ın (Karabağ'ın) I. DÜNYA SAVAŞI'nın çıkmasına neden olan Bosna krizine benzer bir uluslararası etki yapabileceğini öne sürerek, Türkiye'nin de kendisini her an muhtemel bir xxxxxx (Karabağ) çatışmasının ortasında bulabileceği tahmininde bulundu. TÜRKİYE, RUSYA ve İRAN gibi bölgesel güçlerin hiç istemedikleri halde bir xxxxxx çatışmasının ortasına sürüklenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu savunan Stratfor'un siyasi analistlerinden Marko Papiç, "Olaylar kontrolden çıkabilir. Türkiye, Rusya veya İran kontrolden çıkmasını istediği için değil, xxxxxx (Karabağ) çatışmasının 1914'te Bosna'da çıkan yerel bir savaşın bir dünya savaşına dönüşmesine benzer bir etki yapma ihtimalinden dolayı bu böyle." yorumunu yaptı.

Putin: Tekrarlarsa mutlaka tepki veririz

25 Kasım 2015

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 'Benzer şeyler tekrarlanırsa mutlaka tepki vereceğiz' ifadesini kullandı.

RADİKAL - Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 'Mevcut Türk yönetimi, kendi ülkesinin İslamlaştırılmasını kasten destekliyor' ifadesini kullandı. Putin Rusya'nın Lazkiye'deki Hmeymim askeri üssüne S-300 hava savunma sistemi yerleştirileceğini de açıkladı. Savunma Bakanı Sergey Şoygu, üsse S-400 sistemi gönderileceğini söylemişti.

Sputnik'te yer alan habere göre, Rusya lideri Putin, konuyla ilgili şöyle dedi:

"Sorun sadece dün yaşadığımız trajediyle ilgili değil, çok daha derin. Sadece biz değil tüm dünya görüyor ki, mevcut Türkiye yönetimi uzun yıllardır ülkesini kasten 'İslamlaştırmaya' yönelik iç politika izliyor. İslam büyük

bir dünya dinidir ve aynı zamanda Rusya'daki geleneksel dinlerden biridir. Biz de İslam'ı destekliyoruz ve buna devam edeceğiz. Ama burada söz konusu olan daha radikal bir İslam'ın desteklenmesi. Bu durum ilk bakışta pek fark edilmese de olumsuz bir atmosfer yaratıyor.”

Rus uçağı böyle uyarılmış

Rusya'nın Su-24 uçağının düşürülmesi olayına büyük ciddiyetle yaklaşacağını ve güvenliğini sağlamak için tüm önlemleri alacağını açıkladı. Rus lider sözlerini şöyle sürdürdü:

“Suriye'deki operasyonlarımızda uçuş güvenliğini sağlamak için alınan tedbirlerin yeterli olmadığını dün gördük. Savunma Bakanlığı ile konuyu sabaha kadar tartıştık. Suriye'deki askeri üssümüzde S-300 savunma sistemi yerleştirilecek. Bu adım ve alacağımız diğer önlemlerin, uçuş güvenliğimizin sağlanması için kafi olacağını umuyorum.”

Putin: Lazkiye'deki üsse S-300 yerleştireceğiz

‘TEKRARLANIRSA MUTLAKA TEPKİ VERİRİZ’

“SU-24 uçağının düşürülmesi sonrası yeni vakaların yaşanma ihtimalini göz ardı edemeyiz” diyen Putin, “Benzer şeyler tekrarlanırsa mutlaka tepki vereceğiz. Türkiye'de bulunan vatandaşlarımız da tabii ki büyük riskle karşılaşabilir. Rusya Dışişleri Bakanlığı, bu konuda uyarı yapmak zorunda” ifadesini kullandı.

Putin: Tekrarlarsa mutlaka tepki veririz

‘TÜRKİYE'YE SEYAHAT UYARISI DOĞRU BİR ADIM’

Putin, dün Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un yaptığı seyahat uyarısıyla ilgili ise, “Uçağımızın düşürülmesi ve pilotumuzun ölmesi gibi trajik bir olayın ardından ne yapılabilirdi ki? Rusların Türkiye'ye seyahat konusunda uyarılması gerekli bir tedbir ve Rusya Dışişleri Bakanlığı halkımıza tehlikelere ilişkin uyarıda bulunarak doğru bir şey yapıyor” açıklamasında bulundu.

Rusya Türkiye'den beyaz et alımını durdurdu

Suriye'nin Bayırbucak bölgesinde Türk hava sahasını ihlal ettiği belirtilen Rus Su 24 tipi savaş uçağına, devriye görevindeki 2 F-16 savaş uçağı tarafından müdahalede bulunulmuştu. Uçak, Hatay'ın Yayladağı ilçesinin karşısında, Suriye toprakları içindeki Bayırbucak bölgesine düşmüştü. Rusya uçağın iki pilotundan birinin karadan açılan ateş sonucu öldürüldüğünü belirtmişti.

<http://www.radikal.com.tr/dunya/putin-tekrarlarsa-mutlaka-tepki-veririz-1479728/>

Türk işadamları Rusya'da gözaltına alındı

26 Kasım 2015

Krasnodar'da bir fuara “turist vizesi” ile gelen 60 kişilik bir gruptan işadamlarının gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltında bir gün geçirip bugün mahkemeye çıkarılan işadamları en son gelen bilgiye göre Sochi'de bir toplama kampına gönderilecek. İş adamlarının oradan da Türkiye'ye sınır dışı edilmesi bekleniyor.

Rusya, Türkiye'ye yaptırım uygulamayacağını açıklarken, Rusya'da iş görüşmeleri ve fuara katılmaya giden bir grup işadamlarının gözaltına alındığı öğrenildi.

CNN TÜRK'ün konuştuğu işadamlarından bir grup daha önce Krasnodar Yugagro tarım fuarına katılan 22 Türk firmasından toplam 60 Türk, turist olarak fuara katılmak sebebi ile gocmen burosunca gözaltına alındılar. Bir gün nezarete bekletilen işadamlarından bir grup bu sabah mahkemeye çıkarıldı. Türk büyükelçiliğine ulaşamadıklarını belirten işadamları hakkında Sochi'de bir toplama kampına gönderilme ve 10 gün sonra sınırdışı kararı çıkarıldı.

Türk Dış Politikası Gündemi

CNN TÜRK'ün ulaştığı, katilede yer alan Cenk Baykara vizeler karşılıklı kalktığından bu yana Rusya'daki bütün fuarlara turist vizesi ile gidilebildiklerini belirtirken, “daha önce hiç böyle bir muamele görmemiştik. Başımıza ne geleceğini bilmiyoruz. Burada rehin kaldık” dedi. Baykara nezarete atarken gardiyanın “uçacağı düşürdünüz alın size” dediğini söyledi.

<http://www.cnnturk.com/dunya/turk-isadamlari-rusyada-gozaltina-alindi>

Rusya'da Türk yolculara farklı uygulama

25 Kasım 2015

Sınırdan düşürülen Rus Su-24 tipi savaş uçağının ardından Türklere Rusya'da pasaport kontrollerinde zorluk çıkarmaya başlandığı iddia edildi. Moskova'dan gelen bazı Türk yolcular Rus pasaport polislerinin soru sormaya başladığını belirtirken bir Türk yolcu da özellikle uçağa geç gönderildiğini ileri sürdü. Moskova'dan Türkiye'ye seyahat eden Türk yolcuların bir kısmı da her şeyin normal olduğunu söyledi.

Bugün öğle saatlerinde Moskova'dan Aeroflot Havayolları uçağı ile gelen Mehmet Şerif Yıldız, “3 gündür Moskova'daydık. Dönüşte bize zorluk gösterdiler. Bizim pasaportumuzu aldılar, dışarıya çıkardılar. Uçağa zor yetiştik. Düşün için gitmiştik. Bize sıkıntı var dediler, beklettiler. Soru sormadılar, incelediler, Türk olduğumuzu söyledik” dedi.

Emrullah Demir ise, “Samara'dan geliyoruz. Moskova'da da Samara'da sorun yaşamadık” diye konuştu.

Moskova'dan gelen bir diğer yolcu Abdullah Poyraz ise, “Tekstil işi ile uğraşıyorum. 12 yıldır gelip gidiyorum. Bakış açıları daha farklı. Nerede yaşadığımı, beni davet edeni soruyor, ne iş yaptığımı ve dönüş zamanını soruyorlar. Sona bırakma durumu olmadı. 14'ünde geri dönüşüm var. Dönüş nasıl olacak diye düşünüyorum. Halk bir yanlışlık var diyor” ifadesini kullandı.

Pekin-Moskova-İstanbul uçuşu yapan Hacer Tercanlı, “Öğrenciyim. Aktarmalı Pekin'den geliyorum. Çok fazla güvenlik önlemi vardı. Pekin'de de vardı. Özellikle Türk yolcularına yönelik bir şey olduğunu düşünmüyorum. Ben sıkıntı yaşamadım” dedi.

Bu arada Rus Dışişleri Bakanı Lavrov'un Rus vatandaşlarına Türkiye'ye gitmeme çağrısı yapmasına rağmen gelen Rus yolcular da vardı. Rus yolcular konuşmamayı tercih ettiler.

Putin'in uçağın düşürülmesinin ardından “Gerekli önlemler alacağız” demesi sonrasında Moskova kaynaklarının verdiği bilgiye göre Rusya tek taraflı olarak vizesiz giriş çıkışı iptal etmesi bekleniyor.

http://www.hurriyet.com.tr/rusyada-turk-yolculara-farkli-uygulama-40018700?_sgm_campaign=scn_a004850058058000&_sgm_source=40018700&_sgm_action=Click-Dynamic

Rusya Türk turistlere zorluk çıkarıyor

26 Kasım 2015

Rus savaş uçağının Türkiye tarafından düşürülmesinin ardından Türk turistlerin Rusya'ya girişlerinde zorluk yaşadığı ortaya çıktı.

CNN TÜRK'ün diplomatik kaynaklardan edindiği bilgilere göre, iki gündür Rusya'ya turist olarak giden yaklaşık 40 Türk vatandaşı, iki ülke arasında vize muafiyeti olmasına rağmen, çeşitli bahanelerle ülkeye kabul edilmedi.

Rusya'ya girişlerine izin verilmeyen Türk vatandaşları, ilk uçakla Türkiye'ye geri gönderildi.

Rus uçağının düşürülmesinin ardından Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Rus vatandaşlarına “Türkiye’yi ziyaret etmeyin” tavsiyesinde bulunmuştu. Lavrov’un bu uyarısına Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin de destek vermişti.

TÜRK YOLCULAR DHA’YA KONUŞTU

DHA muhabirinin telefon ile ulaştığı bazı Türk yolcular ise gördükleri muamele yüzünden uçaklarını kaçırdıklarını söylediler. Sabah saatlerinde Moskova’daki Sheremetyevo Havalimanı’na inen Türkler, “Bize kaçak muamelesi yapılıyor. Buradan farklı yere seyahat edecek olan Türkler uçaklarını kaçırdı. Bizi ülkemize göndereceklerini söylüyorlar” dedi.

“TUVALET İHTİYACI İÇİN TEKER TEKER, POLİS İZİN VERİRSE GİDİYORUZ”

DHA’dan Galip Eraydın’ın haberine göre, İstanbul Atatürk Havalimanı’ndan 01.40’da kalkan Aeroflot Havayolları uçağı ile Rusya’ya hareket ettiklerini ve TSİ 05.00’da Moskova Sheremetyevo Havaalanı’na indiklerini söyleyen işadamlarından Cemil Özdemir, “Biz buradan Perm şehrine gidecek bir uçağa aktarma yapacaktık. Bir Rus firması ile iş görüşmesi yapıp, ürün almak için gelmiştik. Havalimanına indikten sonra pasaport kuyruğuna girdik. Bulduğumuz uçaktaki Türk vatandaşlarının pasaportlarına el konuldu ve bizi beklemeye aldılar. Hiçbir bilgi verilmedi. 5 saat sonra bize Rus polisi ‘Sizi ülkenize geri göndereceğiz. Sizi tecrit odasına alacağız’ dediler. ‘Biz konsolosluktan haber bekliyoruz’ deyince ‘Hepinizi kelepçeleriz’ dediler ve benimle birlikte 11 kişiyi zorla odaya götürdüler. Odada bizden başka 4 Türk daha vardı. Hâlâ odada bekliyoruz. Su, yiyecek hiçbir şey verilmedi. Tuvalet ihtiyacı için teker teker, polis izin verirse gidiyoruz ve bize polis eşlik ediyor” dedi.

“BİZE KAÇAK MUAMELESİ YAPILIYOR”

Çalıştıkları Rus firmasının üst düzey yöneticilerinin de devreye girdiğini ancak Rus yetkililerin kimseyi dikkate almadığını ve kendilerine Rusça ve İngilizce hakarete bulunduğunu ileri süren Cemil Özdemir, “Bize kaçak muamelesi yapılıyor. ‘Sizi yerel saat ile 21.00’deki uçakla ülkenize göndereceğiz’ dediler. Benim pasaportumda Schengen vizem var ancak burada kaçak muamelesi görüyoruz. Grubumuzda çocuklu bir aile de vardı onları başka bir yere aldılar. Aramızda eşi Rusya’da bulunan ve doğum yapmak üzere olan bir arkadaş da var ve ülkeye girişine izin verilmiyor” dedi.

<http://www.hurriyet.com.tr/rusya-turk-turistlere-zorluk-cikariyor-40019059>

Rusya Türk öğrencileri sınır dışı edecek

28 Kasım 2015

Rusya, Voronej Yüksek Teknolojiler Enstitüsü yönetimi okulda eğitim gören Türk öğrencilere ülkeden ayrılmaları uyarısında bulundu. İsminin açıklanmasını istemeyen öğrencilerden S.K., okul yönetiminin, Türk öğrencilere 2-7 Aralık tarihleri arasında Rusya’dan ayrılmalarını söyleyerek aksi takdirde kaçak durumuna düşeceklerini ve zorla sınır dışı edilecekleri uyarısında bulunduğunu söyledi.

Rusya Türk öğrencileri sınır dışı edecek

Türk hava sahasını ihlal eden Rus uçağının Türk F16’larının düşürülmesinin ardından Rusya ve Türkiye arasındaki siyasi kriz devam ediyor. Son gelişmeler çerçevesinde Rusya’nın ülkesindeki Türk vatandaşlarını sınır dışı etmeye hazırlandığı öğrenildi.

Rusya’nın Voronej kentinde üniversite eğitimi gören ve güvenlik gerekçeleri ile isminin açıklanmasını istemeyen S. K., Voronej Yüksek Teknolojiler Enstitüsü yönetimi tarafından kendilerine sözlü olarak ülkeden ayrılmaları gerektiğini söylediğini aktardı.

Telefonla bağlantı kurarak açıklamada bulunan S.K., dün okul yönetiminin politik krizin sürdüğünü ifade ettiğini

belirterek, “Okul bize, ülkedeki Türk vatandaşlarının sınır dışı edileceğini söyledi. Bize herhangi bir yazılı belge sunulmadı. Ancak 2-7 Aralık tarihleri arasında ülkeden ayrılmak istediğimizi ve herhangi bir talepte bulunmadığımızı kaydeden bir kağıt imzalatmak istendi. 7 arkadaşımız imzaladı ancak 2 kişi imzalamadı” dedi. Şehirde 45-50 öğrenci olduklarını sözlerine ekleyen S.K. “Bütün öğrencilerin okul yönetimi tarafından adres ve telefon bilgileri alındı. Diğer okullardaki arkadaşlara da şu anda bir diplomatik kriz olduğu ve kimsenin önünü göremediği söylenmiş. Okuldan uzaklaştırılabilecekleri ve ülkeden çıkarılabilecekleri söylenmiş” ifadelerini kullandı.

Yaşanan kriz nedeniyle bir süre arkadaşlarıyla okula gitmeme kararı aldıklarını ve bir süreliğine akrabasının yanına geldiğini dile getiren S.K. “Büyükelçilikle görüştük konuyla ilgilendiklerini ifade ettiler. Biz de beklemedeyiz. Bize ‘eğer ülkeden çıkmazsanız Kaçak durumuna düşeceksiniz ve zorla ülkeden uzaklaştırılacaksınız’ denildi.

Kentte yaşayan bir Türk öğrencinin de gürültü yaptığı bahanesi ile evinden çıkarıldığını belirten S.K. halkın kıskırtıldığını ifade ederek kentte herhangi bir uygulama olmamasına rağmen sokaklarla rahat bir şekilde dolaşamadıklarını dile getirdi.

<http://www.milliyet.com.tr/rusya-dan-turk-ogrencilere-sok/dunya/detay/2155220/default.htm>

Rus Polisi’nden Türk Öğrencilerin Kaldığı Yurda Baskın

28 Kasım 2015

Rus güvenlik güçleri Akkuyu Nükleer Santrali’nde çalışmak üzere Rusya’da eğitim almaya gelen Türklerin kaldığı bir devlet yurduna K9 köpekleri ile girerek baskın yaptı.

Güvenlik güçlerinin uyuşturucu şüphesiyle yurttan arama yaptığı bildirildi. Saratov kentinde de Rus polisinin Türklerin kaldığı üniversite yurduna baskın yaptığı ve 20’ye yakın öğrenciyi gözaltına aldığı, daha sonra ise bunlardan bir kısmını serbest bıraktığı iddia edildi.

Türkiye’nin hava sahasını ihlal ettiği gerekçesiyle Rusya’nın Su-24 uçağını düşürmesi sonrası yaşanan siyasi kriz devam ediyor. Rusların Türkiye’den ayrılmalarını isteyen Moskova’nın, ülkesindeki Türk öğrencilere de baskı yapmaya başladığı iddia edildi. Rusya’da okuyan Türk öğrencilere de ülkeyi terk etmeleri konusunda uyarıda bulunulduğu öne sürüldü.

Rusya’nın Kaluga bölgesindeki Obninsk şehrinde Akkuyu Nükleer Santrali’nde çalışmak üzere Rusya’ya giden Türk öğrencilerin kaldığı yurda ise Rus güvenlik güçleri tarafından öğle saatlerinde baskın yapıldı. Başkent Moskova’nın 200 kilometre kadar güneyinde bulunan bölgedeki yurttan, güvenlik güçlerinin K9 köpekleri ile odaları tek tek aradığı, öğrencilere uyuşturucu kullanıp kullanmadıkları ile ilgili sorular yönelttikleri bildirildi.

Güvenlik güçlerinin ayrıca, yurttan kalan Türk öğrencilerin ön ve yandan tek tek fotoğraflarını çektiği vurgulandı.

Akkuyu Nükleer Santrali için Rusya’ya gelen 290 civarı öğrenciden yaklaşık 90 kişinin Moskova Ulusal Nükleer Araştırma Üniversitesi’nin Rus güvenlik güçlerince basılan yurdunda kaldığı belirtiliyor. Geri kalan 200 öğrencinin ise Moskova’da bulunduğu ifade ediliyor.

Öte yandan Rus polisinin Moskova’nın güneydoğusundaki Saratov kentinde yaklaşık 100 Türk öğrencinin kaldığı üniversite yurduna da baskın yapıldığı aktarıldı. Yurttan kalan 20’ye yakın öğrencinin gözaltına alındığı daha sonra küçük boş kağıtlara imza atmaları sonrasında bazılarının serbest bırakıldığı iddia edildi.

Rusya’nın önümüzdeki dönemde yurt dışında 30 nükleer santral yapacağı, görüşmesi devam edenlerle birlikte toplam portföyün 300 milyar doların üzerinde olduğu biliniyor. Rosatom’un Mersin Akkuyu’da inşa edeceği nükleer santralin 2022’de tamamlanması ve 22 milyar dolara mal olması bekleniyordu.

“Rusya, Türk Öğrencilerin Ülkeden Ayrılmalarını İstedi” İddiası

Öte yandan Voronej Yüksek Teknolojiler Enstitüsü yönetiminin okulda eğitim gören Türk öğrencilere ülkeden ayrılmalarını istediği iddia ediliyor. Türk öğrencilerin 2-7 Aralık tarihlerinde Rusya'dan ayrılmaları, aksi takdirde kaçak durumuna düşecekleri ve zorla sınırdışı edilecekleri öne sürüldü.

www.aktifhaber.com/rus-polisinden-turk-ogrencilerin-kaldigi-yurda-baskin-1266697h.htm

Rusya'da Yurda Baskın Yapıp Türk Öğrencileri Gözaltına Aldılar

28 Kasım 2015

Türkiye'nin hava sahası ihlali gerekçesiyle Suriye sınırında Rus uçağını düşürmesi, iki ülke arasındaki ilişkileri kopma noktasına getirirken, krizin 5'inci gününde Rusya'da Türklere yönelik baskıcı uygulamalar tüm şiddetiyle devam ediyor.

Rus polisi, Moskova'nın 840 kilometre güneydoğusunda, Volga nehri kıyısında bulunan Saratov kentinde, yaklaşık 100 Türk öğrencinin kaldığı üniversite yurduna sabah saatlerinde baskın düzenledi.

Yaklaşık 20 Öğrenci Gözaltına Alındı

Güvenlik gerekçesiyle adının kullanılmasını istemeyen bir öğrencinin anlatımına göre; 06:00 sularında eğitimli köpeklerle Saratov Devlet Üniversitesi Yurdu'na gelen polis, sadece Türk öğrencilerin odasına gelerek pasaport kontrolü yaptı, bazı odalara ise kapı kilitlerini kırarak girdi. "Yalnız mı kalıyorsun", "Erkek arkadaşın var mı" gibi sorular yöneltilip, evrakları kontrol edilen 20 kadar öğrenci gözaltına alındı.

Hastanede Tehdit Ettiler

İddiaya göre; sonrasında narkotik birimlerince hastaneye götürülen öğrencilere idrar testi yapıldı; doktorlar, uyuşturucu kullanıp kullanmadıklarını sordu. Testler için başlarında bekleyen polisler tarafından sınır dışı edilmekle tehdit edildiklerini anlatan öğrenciler, küçük bir boş kağıt parçasına imza atmak zorunda bırakıldı.

Dönmek İstiyoruz Ama...

hurriyet.com.tr'ye bilgi veren söz konusu öğrenci, tedirgin olduklarını anlatarak, "Türkiye'ye dönmeyi düşünüyorum. Şartlar giderek ağırlaşıyor. Fakat Moskova'ya trenle 15 saatlik bir mesafede burası. Yolda başımıza ne gelir, öngöremiyorum" diye konuştu.

Öğrencilerden Bir Kısmı Serbest Bırakıldı

Rusya'da Çok Sayıda Türk Öğrenci Var

Rusya'nın başta Moskova ve Saint Petersburg, birçok kentinde çok sayıda Türk öğrenci bulunuyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yurt dışı programları ve çeşitli üniversiteler arasında yapılan akademik işbirliği kapsamında Rusya'ya giden öğrenciler, yüksek lisans ve doktora yapıyor. Öte yandan, Akkuyu Nükleer Santrali'nde çalışması planlanan üniversite öğrencileri de eğitim için Rusya'ya gönderildi.

www.hurriyet.com.tr/rusyada-yurda-baskin-yapip-turk-ogrencileri-gozaltina-aldilar-40020136

Rusya'da Okuyan Türk Öğrencinin Sırasına Bırakılan Kağıt Uçağın Düşündürücü Öyküsü

26 Kasım 2015

Türkiye ile Rusya arasında uçak kriziyle tırmanan gerilim, iki ülkenin vatandaşlarının ilişkilerine de yansıyor. Rusya'nın St. Petersburg kentinde öğrenci olan İbrahim Özkaya başından geçenleri "Dört senedir Rusya'da yaşadığım en zor gündü" diyerek anlatıyor...

Türk Dış Politikası Gündemi

Rusya'ya ait savaş uçağının Suriye sınırında düşürülmesinin ardından Ruslar, Türkiye'ye tepki gösteriyor. Son 48 saattir Rusya'daki Türk diplomatik temsilcilikleri önünde saldırıya varan protesto gösterileri düzenleniyor. Ayrıca Türk turistlerin Rusya'ya girişinde de büyük zorluklar çıkarılıyor.

Dört senedir Rusya'da üniversite öğrencisi olan İbrahim Özkaya, gerilimin ülkede yaşayan Türklere nasıl yansıdığını açıkça ortaya koyan bir olay yaşadı.

St.Petersburg'daki Herzen Devlet Pedagoji Üniversitesi'nde 3'üncü sınıf öğrencisi olan Özkaya, hurriyet.com.tr'ye gönderdiği e-posta ile yaşadıklarını anlattı:

“Bugün 4 yıllık Rusya hayatımın en zor günüydü. İnsanlara ne kadar kendini tanıtırsan tanıt, ne kadar kendini sevdirdersen sevdirdir. Böyle bir olay, bir günde yıllarca geriye götürebiliyor. İnsanların size bakışları bir anda değişebiliyor. Olaydan sonra, okula gittiğimde bugüne kadar gayet iyi arkadaşlık kurduğum Rus sınıf arkadaşımın olayı bana sorduklarında nasıl cevap vereceğimi, nasıl yaklaşacağımı düşündüm. Sokaklarda, gazetelerde, televizyonlarda, bütün Rusya'da bu olay konuşulduğu gibi, tabii ki bugün üniversitedeki derslerin ana gündemi bu olay oldu. Sessiz kaldım. Hiçbir yorum yapmadım. Öğle arası için sınıftan çıktım, döndüğümde ise oturduğum sıramda bu kağıttan yapılan uçağı buldum. Şaşırdım, üzüldüm. Onları da anlamaya çalıştım. Bugüne kadar gerçekten iyi komşu, hatta dost olan iki ülkenin bugünkü haline gerçekten çok üzüldüm. Umarım bu günler gelir geçer. Rus-Türk dostluğu, kardeşliği ilelebet devam eder. Rusya-St. Petersburg'dan sevgilerle...”

www.hurriyet.com.tr/rusyada-siraya-birakilan-kagit-ucagin-dusundurucu-oykusu-40019377

Moskova'da Türk Büyükelçiliği'ne çirkin saldırı

25 Kasım 2015

Rusya'daki aşırı milliyetçi Liberal Demokrat Partisi tarafından Moskova'daki Türk Büyükelçiliği önünde düzenlenen protesto gösterisi saldırıya dönüştü.

Öğle saatlerinde ellerinde Rusya, Suriye ve LDP bayraklarıyla gelen yaklaşık 500 kişilik grup ilk önce Türkiye karşıtı sloganlar attılar, sonra yanlarında getirdikleri taşları binaya fırlattılar.

Büyükelçilikte görevli diplomatların aktardığına göre 4 katlı binanın ilk iki katındaki camların tamamı kırılmış durumda. Odaların içinde ise çok sayıda taş bulunuyor. Protestocuların yanlarında getirdikleri yumurta ve domatesleri duvarlara atmalarıyla dış cephe tanınmaz hale geldi.

Yine diplomatların aktardığına göre saldırıda büyükelçilikte bulunan kimse yaralanmadı. Öte yandan elçilik binası önüne gelen çok sayıda Rus polis görevlilerinin taş atan kişilere karşı duyarsız kaldıkları da aktarıldı.

Protestocuların dağılmadan önce “Yarın yine geleceğiz” sloganları attıkları da duyuldu.

Öte yandan Rusya'nın Ulyanovsk kentindeki bir Türk fabrikasının protesto edildiği ve buradaki Türk bayrağının indirildiği iddia edildi.

<http://www.hurriyet.com.tr/moskovadaki-turk-buyukelciligine-tasli-saldiri-40018706>

Ruslar şu ana kadar 6 hamle yaptı...

26 Kasım 2015

Uyarılara karşın Türk hava sahasını ihlal eden Rus uçağının vurulmasının ardından Rusya'nın ne yapacağı konusu da tartışılıyor. Rusya'dan şu ana kadar 6 hamle geldi. Uzmanlar ise Rusya'nın doğrudan değil asimetrik yanıt verebileceğini belirtiyor.

Yapılan yazılı açıklamada bakanlığın araştırmalarına göre Türkiye’den ithal edilen gıda ürünlerinin yüzde 15’inin Rus düzenlemelerine uymadığına dikkat çekilerek, hükümetin gıda güvenliği kurumu Rosselkhoznadzor’a denetimin sıkılaştırılması için talimat verdiği ifade edildi. Rusya’nın Türkiye’den gıda ithalatı ağırlıklı olarak sebze, meyve ve et ürünlerinden oluşuyor.

“BELKİ ALMAYIZ” DEMİŞTİ, DÜZELTTİLER

Rusya Tarım Bakanı Aleksandr Tkaçev’in, gerekirse Türkiye’den yaş meyve ve sebze alımını durdurabilecekleri ve Türkiye’ye gönderilen tahıl ihracatının da başka ülkelere yönlendirebileceği şeklindeki sözlerine Moskova’dan “düzeltme” geldi.

Rus TASS haber ajansına konuşan bir hükümet yetkilisi Türkiye’ye gıda ambargosunun hükümetin gündeminde olmadığını ve bu konunun kabinede tartışılmadığını söyledi.

‘DÜN SABAH TKAÇEV AÇIKLAMIŞTI’

Tkaçev, dün Sabah “Rusya ithalatında Türk sebzelerin payı yüzde 20. Sebze ithalatını, öncelikle domatesi İran, Fas, İsrail, Azerbaycan ve Özbekistan sebzeleriyle ikame edebiliriz” demişti.

Rusya’nın Ukrayna krizi nedeniyle kendisine yaptırım uygulayan ABD, AB, Kanada ve Norveç’ten yaptığı gıda ithalatını 1 yıllığına kesmesi, Türkiye’nin gıda ihracatında önemli artışa yol açmıştı.

Rus yönetimi şu ana kadar Türkiye’ye karşı bu adımları attı

1- ‘Türkiye’ye gitmeyin’ çağrısı

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Türkiye ziyaretini iptal ederken, Rus vatandaşlarına da Türkiye’ye gitmemeleri yönünde çağrıda bulundu. Lavrov, Türkiye’nin Rus vatandaşları için güvenli bir ülke olmadığını da ifade etti. Benzer bir açıklama da Putin’den geldi.

2- Kruvazör ve S-300’ler bölgeye gönderildi

Akdeniz’deki Rus donanması, savaş uçağının düşürüldüğü kuzeybatı Suriye bölgesi açıklarına hava savunma sistemi S-300 füzelerini taşıyan savaş gemilerini gönderdi. Ayrıca Rusya’nın Suriye’deki hava üssüne de ilave S 400 ve S-300 gönderileceği açıklaması Rusya Savunma Bakanlığı’ndan geldi.

3- Sınırdaki daha fazla hava operasyonu

Kremlin, sınırdaki hava operasyonların devam edeceğini de açıkladı. Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Türkiye sınırındaki operasyonların da artarak devam edeceğini söyledi. Şoygu ayrıca bundan böyle bölgede operasyon düzenleyen bombardıman uçaklarına, havadan havaya ateş açma kabiliyetine sahip uçakların da eşlik edeceğini söyledi.

4- Ermeni tasarısı Parlamento’da

Rus milletvekilleri, 1915 olaylarının ‘Ermeni soykırımı’ olduğunu inkar edenlerin cezalandırılması yönünde yasa teklifini Meclis’e getirdi.

Rusya’da muhalif siyasetçi Aleksey Navalni, ‘İnkârın suç sayılmasının Türkiye’nin canını acıtacağını’ savundu.

5- Beyaz et ithalatı yasaklanıyor

Rusya’nın Türkiye’den beyaz et alımı 1 Aralık’tan itibaren durduruluyor.

6- Rus Hükümeti Türkiye’den gıda ithalatı üzerinde kontrolün artırılması talimatı verdi

PUTİN'İN KARİZMASI ZEDELENİNCE

BBCTürkçe'nin haberine göre dış politika uzmanları Rusya'nın Türkiye'ye yanıtının doğrudan değil asimetric olacağı görüşünde. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) Dış Politika Direktörü Ufuk Ulutaş, iki ülke arasında kalıcı bir kırılma beklemediğini söylemesine rağmen Rusya'nın bu olayı yanıtı bırakmayacağını düşünüyor. “(Vladimir) Putin biraz da güç ve karizmayla ülkeyi yöneten bir lider. Uzun bir süreden sonra ilk defa Rus uçağının vurulması nedeniyle ciddi bir karizma zedelenmesi söz konusu. Rus tarafının kendi kamuoyunu göz önüne alarak sert açıklamalar yapması doğal” diyor Ulutaş.

Ulutaş'a göre Rusya, Türkiye'yi de ilgilendiren alanlarda ‘asimetric bir tutum’ içine girebilir. “Rusya PKK ile bir ilişkiye girmek ya da PYD ile olan ilişkiyi daha da güçlendirmek gibi bir takım asimetric güvenlik riskleri oluşturabilir” diye ekliyor Ulutaş.

<http://www.milliyet.com.tr/ruslar-su-ana-kadar-6-hamle-gundem-2153984/>

Putin'in Danışmanından Türkiye-Rusya İlişkileri İçin 3 Madde

29 Kasım 2015

Putin'in danışmanı Sergey Markov, Türkiye ile Rusya arasında patlak veren uçak krizi sonrası ilişkilerin düzelmesi için 3 madde önerdi.

“Türkiye'yle Rusya arasında bir sıcak savaşın olması, kimsenin istemeyeceği bir durum. Diğer taraftan, tehlikeli bir ortam söz konusu. Zira Suriye'de hem Türkiye, hem de Rusya varlık gösteriyor. Ayrıca, Türkiye'de bazı kişiler, Azerbaycan'ı, Dağlık Karabağ'a askeri müdahalede bulunmaya teşvik ediyor. Oysa, bir Azeri-Ermeni savaşının çıkması halinde, Rusya, Ermenistan'la yapmış olduğu anlaşmalar çerçevesinde, buraya müdahale etmek zorunda kalır. Bu tehlikeler karşısında son derece sağduyulu olmak gerekiyor. Sıcak savaş olasılığını bir tarafa bıraktığımızda, geriye, ekonomik ve diplomatik savaş ihtimalleri kalıyor. Rusya'yla Türkiye arasında ekonomik savaşın patlak vermesi de, iki ülkenin ekonomisine büyük zarar verir. O nedenle, bunlardan da kaçınmak gerekiyor. Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin, bu konuda bir uzlaşma formülü önerdi. Buna göre Rusya'nın Türkiye'den başlıca üç talebi var:

1- Uçağın Suriye hava sahasında düşürüldüğünün kabul edilmesi. Nitekim uçağın pilotları uçak hemen vurulduktan sonra paraşütle atıldılar ve Suriye topraklarına iniş yaptılar. Bu bile uçağın Suriye'deyken düşürüldüğünü ispatlamaya yeter.

2- Türkiye'nin bu olaydan ötürü özür dilemesi.

3- Sorumluların cezalandırılması. Bu üç madde, tansiyonu düşürür.

Peki, diyelim ki Türkiye Rusya'nın bu üç isteğini yerine getirdi. Bu maddeler gerçekleşirse, Türk-Rus ilişkilerinde eskiye dönüş gerçekleşir mi? Hayır. Bu üç madde, sadece Rusya ile Türkiye arasında ekonomik ve diplomatik savaşın başlamaması için gerekli olan hususlar. Bunlar sağlanırsa, ekonomik ve diplomatik savaştan kaçınılmış olur. Diğer taraftan, Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkiler bir daha asla eski haline dönemez.”

http://www.haberler.com/putin-in-danismani-sergey-markov-iliskiler-asla-7922127-haberi/?utm_source=Partner&utm_campaign=Milliyet_300x250_Manset

İsrail Savunma Bakanı: Rus Jeti Hava Sahamızı İhlal Etti

29 Kasım 2015

İsrail Savunma Bakanı Moşe Yalon, Rus savaş uçağının sınırı 1.6 kilometre geçerek İsrail hava sahasını ‘yanlışlıkla’ ihlal ettiğini açıkladı.

RUS PİLOTLAR UYARILMIŞ

Yalon, İsrail radyosuna yaptığı açıklamada, “Rus uçağının hava sahamızı ihlal ettiği anda, Rus pilotla irtibat kuruldu ve kendisine sahamızdan çekilmesi gerektiği uyarısı yapıldı” dedi.

İsrail basını, olayın ardından İsrail hava kuvvetleri ile Rus hava kuvvetleri arasında işbirliği olduğu vurgulandı.

http://www.haberler.com/israil-savunma-bakani-rus-jeti-hava-sahamizi-ihlal-7921855-haberi/?utm_source=Partner&utm_campaign=Milliyet_300x250_Manset

Rus uçakları vurdu.. 40 ölü, 60 yaralı var..

29 Kasım 2015

Rus savaş uçaklarının İdlib’in Eriha ilçesinde pazar yeri ile sivil yerleşim yerine saldırması sonucunda 40 kişi öldü, 60 kişi yaralandı.

RUSYA’ya ait olduğu ileri sürülen savaş uçakları Suriye’nin muhaliflerin kontrolündeki İdlib iline bağlı Türkiye sınırına 40 kilometre uzaklıktaki Al-Riha İlçesi’nde pazar yerine füze attı. Suriyeli yerel kaynaklar, saldırıda 40 kişinin öldüğünü, 60 kişinin de yaralandığını bildirdi.

Saat 09.30 sıralarında Suriye’de gerçekleşen saldırıda yerel kaynaklara göre Rusya’ya ait olduğu ileri sürülen savaş uçaklarından pazar yerine 2 füze atıldı. Saldırıda pazar yerinin çevresindeki birçok bina da yıkıldı. Saldırı sonrası pazar yerine koşanlar, ölü ve yaralıları enkazdan çıkarmaya çalıştı.

Yaralılar, araçlarla çevredeki hastanelere götürülürken, yerel kaynaklar 40 kişinin öldüğünü, 60 kişinin de yaralandığını bildirdi. Saldırıda yakınlarını kaybedenler, cenazelerin başında ağıtlar yaktı.

İLK DEĞİL

Yerel kaynaklar Rusya’nın İdlib’e saldırılarını her geçen artırdığını belirterek, Hatay’ın Reyhanlı İlçesi’nin Cilvegözü Sınır Kapısı’na yaklaşık 10 kilometre uzaklıktaki Sarmada, Maarat Al-Numan Kasabaları ile Ad-Dana Köyü’ne 26, 27 ve 28 Kasım Rus savaş uçaklarından atılan füzelerle 17 kişinin öldüğünü, 35 kişinin de yaralandığını belirtti. Ayrıca, Rus uçaklarının saldırılarda insani yardım TIR’larını da hedef aldığı ve son 3 gün de 20 yardım TIR’ının yükleriyle birlikte yandığı bildirildi

<http://www.milliyet.com.tr/rus-ucaklari-vurdu-40-sivil-oldu/dunya/detay/2155589/default.htm>

Rusya Türkiye’den futbolcu transferini yasakladı

29 Kasım 2015

Rusya Spor Bakanı, Vitaliy Mutko Rusya’daki hiç bir futbol kulübünün Türkiye’den futbolcu transfer etmeyeceğini açıkladı

Rusya Spor Bakanı ve aynı zamanda Rusya Futbol Federasyonu Başkanı Vitaliy Mutko, Türkiye’ye yönelik yaptırımlardan oyuncu transferlerinin de etkileneceğini açıkladı.

Hürriyet Moskova Temsilcisi Nerdun Hacıoğlu’nun haberine göre Mutko şu anda sadece “Rubin” takımıyla sözleşmesi bulunan Gökdeniz Karadeniz’in Rusya’da kalabileceğini, yeni oyuncuların ise Türkiye’den alınamayacağını duyurdu.

“R-Sport” yayınına yaptığı açıklamada Putin’in imzaladığı kararnameden sonra Türkiye’den önümüzdeki kış se-

zonunda hiçbir transfer gerçekleşemeyeceğini belirten Mutko, “Kulüplerimizden herhangi birinin aklına Türkiye’den oyuncu davet etme gelse bile bunun mümkün olmadığını hemencecik anlayacaktır. İlerisi için kesin konuşmak istemiyorum, ama yukarıdan gereken sinyal verildi bile” dedi.

Şu anda Rusya’daki kulüplerde oynayan tek futbolcunun Rubin’deki Gökdeniz olduğunu da vurgulayan Spor Bakanı, “Onun durumu farklı. Devlet Başkanı kararnamesinde de söylendiği gibi Rubin ile sözleşmesi eski olduğu için kalabilir. Benim kastım bundan sonra Türkiye’den kimsenin alınmayacağı” ifadesini kullandı.

<http://www.radikal.com.tr/spor/rusya-turkiyeden-futbolcu-transferini-yasakladi-1482719/>

Rusya ders kitaplarında Osmanlı/Türk bilgisi

29 Kasım 2015

Sakarya Üniversitesi öğretim üyelerinden Ahmet Şimşek ve Nigar Meherremova Cengiz’in “Rusya Tarih Ders Kitaplarında Türk-Osmanlı İmgesi”nden hazırlandı:

PUTİN’İN ‘TEK TİP’ TARİH KİTAPLARI

Yazarların makalesinden öğrendiğime göre Rusya’da 5.sınıftan 11.sınıfa kadar Genel Tarih ve Rusya Tarihi şeklinde iki ders varmış. Derslerin temel kitabı da bizdeki gibi devletin bir komisyonu hazırlıyormuş. 2014’te Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, bu kitapları hazırlayan grubun temsilcileri ile yaptığı görüşmelerde “tarih ders kitaplarının tek elden yapılmış olması bizim baskıcı olduğumuzu değil, tarihi, geçmişimizi, tartışmalı olaylarımıza aynı gözden bakmamız gerektiği fikri ile ilgili olduğumuzu gösterir” demiş. Ne kadar tanıdık değil mi?

Türkleri Orta Asya’dan dünyaya yayılan göçebe bir toplum olarak niteleyen Rus tarihçileri, aynen bizim resmi tarihçiler gibi Türklerin tarihini Hunlarla başlatıyormuş. Bildiğiniz gibi Cumhurbaşkanlığı Forsu’nun 16 yıldızından ilk dördü (Hun İmparatorluğu, Batı Hunları, Avrupa Hunları ve Akhunlar olmak üzere) Hunlara aittir. M.Ö 204 yılından, M.S. 552 yılına kadar hüküm süren bu dört devletin kurucusu olan Hunların ‘Türk’ olduğu iddiasını ülkemize taşıyan, Türk-İslam Sentezi’nin ideologlarından İbrahim Kafesoğlu. Kafesoğlu iddiasını sadece Çin kaynaklarından bize kadar gelmiş bazı Türkçe sözcüklere dayandırıyor. Ancak aynı Kafesoğlu, İslam Ansiklopedisi için yazdığı ‘Türkler’ maddesinde Tabgaç (Kuzey Çin) Devleti’ni anlatırken “T’ai-wu, 439’da Kansu’daki Hun devletini ortadan kaldırdı. Böylece ünlü ipek yolu güzergâhı tekrar Türk hakimiyetine girdi” diyerek aslında kendi teorisine inanmadığını gösteriyor ama Ruslar Hunların Türk olduğundan emin görünüyor.

ROMALI YAZARDAN HUN TARİFİ

Ancak Rus yazarların Hunları çocuklarına tanıtmak için seçtikleri 4. yüzyılda yaşamış Romalı Ammianus Marcellius’tan yaptıkları alıntı hiç de hoş olmayan bir Türk imgesi yaratıyor bence: “Hunlar kendilerine yemek yapmıyorlar, onlar yabancı bitkilerin kökleri ve avladıkları hayvanların çiğ eti ile besleniyorlar. Onlar başlarında bir çatıya gereksinim duymuyorlar mezarları gibi evleri de yoktur. Tarla farelerinin derilerinden diktikleri kıyafetleriyle vücutlarını örtüyor; dış ve ev giyimi arasında hiçbir fark gözetmeden giydikleri deri eskiyip parçalanıncaya kadar üzerlerinden çıkarmıyorlar. Atlarına çivilenmiş gibi bir izlenim yaratıyorlar (...) Attan inmeden yiyip içiyorlar hatta atlarının boynuna yaslanarak uyuyorlar...”

AKTİF İŞGALCI’ TÜRKLER

Rus tarih kitaplarında Osmanlı Devleti/İmparatorluğu’na ise epey yer ayrılmışa benziyor. Örneğin 6. Sınıf Genel Tarih kitabında Osmanlı Devleti’nin kuruluşu şöyle anlatılmış:

“XIII yüzyıl, Bizans için yeni ve çok tehlikeli bir düşman-Osmanlı Devleti ortaya çıktı. O, Konya Selçuklu devletinin çökmesi sonucundan bağımsız olan beyliklerin birleşmesinden oluşmuş ve aktif işgal siyaseti sonucu topraklarını genişletmiştir.”

Kitapta II. Mehmet ve İstanbul’un alınması anlatılırken, Osmanlı ordusunun Bizans ordusundan 20 kat daha fazla

olduğu, kuşatma sonrası şehrin üçgün boyunca yağmaya açıldığı anlatıldıktan sonra, bir Bizans tarihçisinin Aya Sofya Kilisesi'nin başına gelenlerle ilgili şu anlatısı aktarılır: “Türkler her taraftan saldırarak öldürerek ve esir alarak mabede kadar geldiler. Kapıların kapalı olduğunu gördüklerinde baltalarla kırmaya başladılar. Kılıçla kuşatılmış halde içeriye girdiklerinde sayısız insanı gördüklerinde herkes kendi esirini almaya başladı. Bir dakika içinde kutsal ikonaları kırdılar, üzerindeki süsleri, gerdanlıkları ve bileklikleri giysileri (...) Değerli ve kutsal kapları (...) Altın ve gümüş ve diğer değerli şeyleri mabedi boş ve soyulmuş halde bırakarak bir an içerisinde hepsini götürdüler...” Bu anlatı da Türk tarih kitaplarındaki anlatıdan çok farklı...

Aynı kitaptaki Niğbolu Savaşı'na dair “Rakipten sayıca 2 kat fazla olan Türkler, Haçlıları ezdiler sonrasında esir düşen yüzlerce şövalyeyi idam ettiler” denmesi veya Kosova Savaşı'nı anlatırken “Sırpların sonuna kadar savaştığı”nın vurgulanması veya I Murat'ı öldüren Milos Obilic övülmesi de garipsenmemeli herhalde.

KANUNİ'NİN ADALET DAİRESİ

İğnçtir, 7. sınıf Genel Tarih kitabında bizim Kanuni Sultan Süleyman dediğimiz I. Süleyman'dan “Muhteşem Süleyman tarihe, sadece Avrupa'yı dehşete düşüren şanslı işgalci olarak değil aynı zamanda başarılı reformcu olarak girmiştir. Osmanlı kanunlarının yer aldığı Kanunname kitabı ile o Kanuni lakabını almıştır” şeklinde bahsedilmiş. Ardından ona ait olduğu iddia olunan bir manzum ifadeyle (Yönetmek için, asker gereklidir/Onlara bakmak için mülkiyet gereklidir/Mülkiyete sahip olmak için zengin tebaa gereklidir/Zengin milleti sadece doğru kanunlarla oluşturmak mümkündür/Birini kaybedersek hepsi çöker...) sonlandırılmış. Bu manzum ifadenin Kanuni'ye ait olduğuna dair bir kanıt yok ama, Kınalızade Ali Efendi'nin Ahlak-ı Alâi adlı eserinde tarif edilen ‘adalet dairesi’ne çok benzediği de açık.

TÜRK ADALETİYLE HİRİSTİYAN DİNİ BİRLEŞSEYDİ?

Yazarlara göre yukarıdaki cümlelerdeki ‘aktif işgal siyaseti’, ‘Asya'nın derinliklerinden gelen Türkler’ veya bir başka yerdeki “Avrupa üzerinde XV-XVII yüzyıllarda uluslararası ilişkilerde önemli faktör olarak kalan Türk tehdidi böylece oluştu” cümlesindeki ‘Türk tehdidi’ ifadesi gibi negatif vurgular, Türkleri, Anadolu'da işgalci olmakla yetinmeyerek sağa sola yayılan, Avrupa ve Ruslar için bir tehdit oluşturan bir topluluk olarak tarif etmek anlamına gelmekle birlikte (ki bana göre yanlış değil bu imalar) bundan sonrası (tımara sistemi, nüfus göçertme sistemi, yönetim şekli) maddi hatalara rağmen oldukça nesnel bir biçimde anlatılmış. Örneğin 10. sınıf Rusya Tarihi kitabında yazarlar, Türklerle ilgili Rus yazar Peresvotov'un şu ilginç ifadesini yazmış ve öğrencilerden onu değerlendirmelerini istemiş: “Eğer gerçek Hıristiyan dini Türk adaletiyle birleşmiş olsaydı, melekler onlarla sohbet ederdi.” Veya 10. sınıf Genel Tarih kitabında Osmanlı erken dönem medeniyeti ile ilgili şöyle denmiş: “Osmanlı Devleti'nde İslam kültürü, işgal edilmiş milletlerin güçlü etkisi ile gelişmişti. Türk mimarisinin en gelişmiş dönemi mabet mimarisi ile çiçeklenmesi ile karakterize olduğu dönemdir. Yeni camiler için örnekler çoğu zaman Bizans kiliseleri idi. Konstantinopolis'te Osmanlılar sadece İstanbul'un hala en güzel mimari süslerinden olan Kutsal Sofya Kilisesi'ni değiştirmekle yetinmişler.”

OSMANLI-RUS SAVAŞLARI

Bu bağlamda bizim ders kitaplarında savaş meydanında kazandığımız halde Çariçe I. Katerina'nın Baltacı Mehmet Paşa'yı ayartması yüzünden kağıt üzerinde kaybettiğimiz diye tarif edilen 1711 tarihli Prut Savaşı'nın yer almasına şaşırılmaması gerekir herhalde. Ancak Rus yazarlarına göre Çar I. Petro'yu ve ordusunu olası bir esaretten kurtaran Rus Sefiri Safirov'dur. Nitekim modern araştırmacılar Baltacı ile Katerina'nın hiç karşılaşmadığına karar vermiş durumdadır.

7. sınıf için hazırlanan Rusya Tarihi kitabın neredeyse Ruslar ve Türkler arasındaki savaflara odaklanmış. Örneğin Çeşme'de batırılan Osmanlı donanmasını gösteren bir resimle süslenen 1768-1774 Rus Türk Savaşı şöyle özetlenmiş: “Rusya ile savaş Osmanlı Devleti için kaçınılmazdı. Osmanlı Devleti Karadeniz'e çıkmak zorunda idi. Balkan ve Kafkas halkları Türk hâkimiyetinden kurtulmak için bekliyorlardı. Rus orduları zor durumlarda savaşmak zorunda kaldılar. Yerli halklar Rusya'ya yardım ettiler. Gürcistan ve Ermenistan'da Türk ordularına karşı askeri harekât başladı. Balkanlarda Rus ordularıyla birlikte Sırplar, Bulgarlar, Karadağlılar savaştı.”

Aynı kitapta 1787-1791 Rus-Osmanlı savaşlarının sebepleri ile ilgili şunları okuyoruz: “1780'li yıllardan itibaren

Rusya Avusturya ile yaklaşıma başladı. Bu iki güç anti-Türk karakterli ittifak kurdular. Müttefikler Yunan projesi hazırladılar. Bu proje Konstantinopolis merkezli Rus idareli bir Yunan devleti öngörüyordu. Rusya, Avusturya ve Fransa, Osmanlı toprakları hesabına yeni yerler elde etmeyi umuyorlardı. Kırım'ın Rusya'ya ilhakı, ülkeyi Tatar hücumlarından koruyarak sosyo-ekonomik düzeyinin artmasını sağlamıştı. Burada yeni kaleler inşa ediliyordu. Osmanlı devleti Kırım'ın kaybı ve Karadeniz'deki hâkimiyetinin kısıtlanması ile uzlaşmak istemiyordu. Aynı zamanda Rusya'nın 'uğurlu' dış politikasından rahatsız olan Britanya, Türkiye'yi yeni savaşa itiyordu. Sonuçta Türk sultanı Rusya'dan Kırım'ı geri vermesini ve Doğu Gürcistan'daki hâkimiyetinden vazgeçmesini talep etti. 1787 yılında Türkiye Rusya'ya savaş ilan etti.”

PAZVANTOĞLU'NA ÖZEL İLGİ

10. sınıf Genel Tarih kitabında, “birçok milleti birleştiren Osmanlı Devleti'nin hiçbir zaman iç birliğe sahip olmadığı”, “Osmanlı'nın çöküşünün bazı tarihçilerin dediği gibi İnebahtı Savaşı ile değil, 1740 yılında Fransa'ya verilen Kapitülasyonlarla olduğu ve bu çöküşü Ruslarla yapılan savaşların hızlandırdığı” veya III. Selim Dönemi'nin reformlarının anlatıldığı bölümlerde itiraz edilecek çok şey olmadığını düşünen yazarlara göre, 8. sınıf Genel Tarih kitabında Türk ders kitaplarında neredeyse hiç değinilmeyen Pazvantoğlu meselesinin gayet ayrıntılı işlenmesi ilginçtir. Nedir bu mesele dersiniz, 1797 yılında Pazvantoğlu diye bilinen bir ayan neredeyse Bulgaristan'ı tamamen işgal etmişti. Pazvantoğlu kendisine karşı gönderilen 100 bin kişilik orduyu da yenerek 1807 yılına kadar Bulgaristan'ı yönetmiş, hatta kendi parasını basarak dış ilişkilerini kendisi yürütmüştü. Pazvanoğlu'nun isyanını diğer ayaklanmalar izlemişti. Sırbistan'ın bağımsızlığını kazanması da bu sürecin parçasıydı. Dolayısıyla Türk kitaplarında bu olaya yer verilmemesi bir eksiklik, Rus kitaplarında verilmesi de anlaşılır bir durum bence. Benzer şekilde, Osmanlı Devleti'nin epey başını ağrıtan Mısır Hıdivi Kavalalı Mehmed Paşa'nın isyanı anlatılırken, Rus yazarın 1829'da merkez, uzun süredir ödenmeyen vergiyi talep ettiğinde Kavalalı'nın “bu verginin Osmanlı Devleti tarafından yürütülen Arabistan ve Yunanistan savaşlarında ölen Mısırlı askerlerin kanı ile ödendiğini” belirtmesi de anlaşılır bir durum olsa gerek.

'HASTA ADAM' MESELESİ VE KIRIM SAVAŞI

Yazarlara göre 10. sınıf Rusya Tarihi ders kitabında “Kırım Savaşı 1853-1856” başlığı altında şunlar yer almakta: “Savaşın asıl nedenleri Balkanlar ve Yakındoğu'da Rusya, Türkiye, İngiltere, Fransa ve Avusturya-Macaristan arasındaki çıkar çatışmaları idi. I. Nikola yanlışlıkla Türkiye'nin 'hasta adam' olduğunu düşünüyor ve onun mirasının bölünmesi gerektiğini savunuyordu.” “Kırım Savaşı'nın en parlak sayfası Sivastopol savunmasıdır. Savunma 349 gün sürmüş ve Rus asker ve gemicilerinin kahramanlığını göstermiştir.”

Buradaki 'hasta adam' meselesi önemli. Bilirsiniz, bizim ders kitaplarında Rusya'dan söz ederken mutlaka bu konuya değinilir. İddialara göre Rus Çarı I. Nikolay, 9 Ocak 1853 tarihinde St. Petersburg'da Britanya Büyükelçisi S.H. Seymour'la görüşürken, şöyle demiştir: “Türkiye'nin işleri bozuk bir haldedir; uyuşmamız lazımdır... Bakınız! Kucağımızda hasta ve pek ağır hasta bir adam var; biz hazırlıklı bulunmadan onu elimizden kaçırırsak büyük bir felaket olur. Hasta ansızın ölebilir; biz öleni diriltmeye muktedir değiliz. Bundan doğacak karışıklıklara maruz kalmadan ise her olasılığa karşı önceden hazır bulunmak daha iyi olmaz mı? İşte hükümetinizin nazarı dik-katine arz etmek istediğim mesele budur.”

I. Nikolay'ın 'hasta adam' derken sadece Osmanlı İmparatorluğu'nu değil Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nu kastettiğini söyleyenler vardır. Deyimin tamamı ilk kez 12 Mayıs 1860 tarihinde The New York Times tarafından yazılmış, ileriki yıllarda 'Avrupa'nın hasta adamı' veya 'Boğaz'ın hasta adamı' şeklindeki versiyonlarıyla birlikte Osmanlı İmparatorluğu'nun 'Büyük Devletler' tarafından parçalanmasını kod adı olarak sık sık tekrarlanmıştır. Sözün müellifinin Rus Çarı olması da Türk okurların zihninde olumsuz Rus imajının pekişmesine neden olmuştur.

Tekrar Rus tarih kitaplarına dönersek, Kırım Savaşı çıktığında iktidarda olan Abdülmecit 'in 'reformcu' bir padişah olarak tanımlanmasını, reformcuların dahi 1856 Islahat Fermanı'nı devlet için yıkıcı gördükleri ve Tanzimat politikalarının krize neden olduğunun belirtilmesi, Kırım Savaşı'nda alınan borçlar yüzünden Osmanlı Devleti'nin Batılı güçlere bağımlı hale gelmesi ve bu borçların Osmanlı'yı iflasın eşiğine getirmesi, 1861-1862 yıllarda imzalanan sözleşmelerle yerli üretimin korumasız kalması, ülkenin temel geçim kaynağı çiftçiliğin düşüşe geçmesi ve ahalinin açlığa mahkum olması şeklindeki anlatımları ise genel olarak nesnel bulduğumu belirtmeliyim.

93 HARBİ'NE NASIL GELİNDİ?

8. sınıf Genel Tarih dersinde bizde halk arasında '93 Harbi' diye bilinen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı giden yol şöyle anlatılmış: "Avrupa devletlerinden aldığı borçları ödeyemeyen Osmanlı Devleti 1875 yılında ekonomik iflasını ilan etti. Yöneticiler yabancıların günahkâr olduğunu ilan ettiler. Bu nedenler ülkenin bazı yerlerinde Müslümanlar Hristiyanlara saldırmaya başladılar." "Buna bağlı olarak Bosna'da 1875'de ve sonrasında Bulgaristan'da 1876'da Türkler tarafından olağanüstü sertlikle bastırılan milli özgürlük hareketleri patlak verdi." "Selanik'te Fransız ve Alman konsolosları öldürüldü. Cevaben Avrupalılar Selanik'e güçlü bir filo çıkararak suçluların cezalandırılmasını istediler. Türk yönetimi altı suçluyu yakalamak ve asmak zorunda kaldı. Bu olaydan dolayı İstanbul'da heyecan başladı. Bazı nazırlar bu olayı kullanarak ordunun yardımıyla sultan Abdülaziz'i tahttan indirdi. Onu hemen öldürdüler ve halka sultanın intihar ettiğini ilan ettiler. Tahta sultan Abdülhamit geldi." "Rusya her zaman olduğu gibi ezilmiş Slav halklarının tarafında durdu. Slav halklarının milli özgürlük hareketleri Rus cemiyetinde geniş yankı buldu, Balkanlara yüzlerce Rus gönüllüsü gitti." "(Rusya Dışişleri Bakanı) Gorçakov, Alman ve Avusturya Macaristan'la birlikte Osmanlı İmparatorluğu'na siyasi baskı yapmaya başladı. Ama İngilizler tarafından desteklenen Osmanlı Devleti Slav halklarının haklarını içeren sözleşmeyi imzalamadı (...) Bu sürede Balkanlarda anti-Osmanlı karakterli isyanlar başladı. Sırbistan ve Karadağ Osmanlı'ya savaş ilan etti. Ve çatışmaya Rusya ve başka güçler dâhil oldu. Bu problemleri halletmek için İstanbul'da uluslararası kongre çağırıldı. Fakat konferansın başlangıcında Türkler anayasal düzene geçileceğini ve Hristiyan azınlıklarında haklarının olacağını ilan ettiler. Bu beyanat karşısında konferansın hiçbir anlamı kalmadı. Fakat anayasa imparatorluğun hayatında ciddi değişimlere sebep olmadı. (...) Osmanlıların anayasal düzen hilesi Balkanlar dâhil olmak üzere hiçbir problemi çözmedi."

<http://www.radikal.com.tr/yazarlar/ayse-hur/rusya-ders-kitaplarinda-osmanli-turk-bilgisi-1482328/>

Suriye Ordusu Türkiye Sınırındaki Kızıldağ tepesini Ele Geçirdi

26 Kasım 2015

Rusya savaş uçaklarının desteğindeki Suriye Ordusu Lazkiye kentinin Kuzeydoğusunda Türkiye sınırına yakın bir yerde bulunan stratejik öneme sahip Türkmen Dağı bölgesindeki Kızıldağ tepesini ele geçirdi. Sahadan ulaşan bilgilere göre stratejik bir öneme sahip Lazkiye ile İdlib kentinin ortasında yer alan Türkmen Dağı'nın kontrolünü 3 yıl önce kaybeden Suriye ordusunun son iki gün içerisinde sürdürdüğü büyük bir operasyonla Özgür Suriye Ordusu ile Nusra Cephesinin elinde bulunan Kızıldağ tepesi ile Gimam köyünü geri aldı. Suriye ordusu söz konusu bölgelere muhaliflerin olası bir saldırısının önüne geçmek için de önemli oranda takviye kuvvet gönderdi. Diğer taraftan çatışmalarda yaralanan Türkmenlerin Türkiye'nin Hatay kentindeki hastanelere sevk edilerek tedavi altına alındığı vurgulandı. Suriye ordusunun Türkmen Dağı'nı tamamıyla denetimi altına alması ardından İdlib kentine yoğunlaşacağı belirtildi.

www.tabnak.ir

Ruslar şu ana kadar 6 hamle yaptı...

26 Kasım 2015

Uyarılara karşın Türk hava sahasını ihlal eden Rus uçağının vurulmasının ardından Rusya'nın ne yapacağı konusu da tartışılıyor. Rusya'dan şu ana kadar 6 hamle geldi. Uzmanlar ise Rusya'nın doğrudan değil asimetrik yanıt verebileceğini belirtiyor.

Yapılan yazılı açıklamada bakanlığın araştırmalarına göre Türkiye'den ithal edilen gıda ürünlerinin yüzde 15'inin Rus düzenlemelerine uymadığına dikkat çekilerek, hükümetin gıda güvenliği kurumu Rosselkhoz nadzor'a denetimin sıkılaştırılması için talimat verdiği ifade edildi. Rusya'nın Türkiye'den gıda ithalatı ağırlıklı olarak sebze, meyve ve et ürünlerinden oluşuyor.

“BELKİ ALMAYIZ” DEMİŞTİ, DÜZELTTİLER

Rusya Tarım Bakanı Aleksandr Tkaçev’in, gerekirse Türkiye’den yaş meyve ve sebze alımını durdurabilecekleri ve Türkiye’ye gönderilen tahıl ihracatının da başka ülkelere yönlendirebileceği şeklindeki sözlerine Moskova’dan “düzeltme” geldi.

Rus TASS haber ajansına konuşan bir hükümet yetkilisi Türkiye’ye gıda ambargosunun hükümetin gündeminde olmadığını ve bu konunun kabinede tartışılmadığını söyledi.

‘DÜN SABAH TKAÇEV AÇIKLAMIŞTI’

Tkaçev, dün Sabah “Rusya ithalatında Türk sebzelerin payı yüzde 20. Sebze ithalatını, öncelikle domatesi İran, Fas, İsrail, Azerbaycan ve Özbekistan sebzeleriyle ikame edebiliriz” demişti.

Rusya’nın Ukrayna krizi nedeniyle kendisine yaptırım uygulayan ABD, AB, Kanada ve Norveç’ten yaptığı gıda ithalatını 1 yılına kesmesi, Türkiye’nin gıda ihracatında önemli artışa yol açmıştı.

Rus yönetimi şu ana kadar Türkiye’ye karşı bu adımları attı

1- ‘Türkiye’ye gitmeyin’ çağrısı

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Türkiye ziyaretini iptal ederken, Rus vatandaşlarına da Türkiye’ye gitmemeleri yönünde çağrıda bulundu. Lavrov, Türkiye’nin Rus vatandaşları için güvenli bir ülke olmadığını da ifade etti. Benzer bir açıklama da Putin’den geldi.

2- Kruvazör ve S-300’ler bölgeye gönderildi

Akdeniz’deki Rus donanması, savaş uçağının düşürüldüğü kuzeybatı Suriye bölgesi açıklarına hava savunma sistemi S-300 füzelerini taşıyan savaş gemilerini gönderdi. Ayrıca Rusya’nın Suriye’deki hava üssüne de ilave S 400 ve S-300 gönderileceği açıklaması Rusya Savunma Bakanlığı’ndan geldi.

3- Sınırdaki daha fazla hava operasyonu

Kremlin, sınırdaki hava operasyonların devam edeceğini de açıkladı. Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Türkiye sınırındaki operasyonların da artarak devam edeceğini söyledi. Şoygu ayrıca bundan böyle bölgede operasyon düzenleyen bombardıman uçaklarına, havadan havaya ateş açma kabiliyetine sahip uçakların da eşlik edeceğini söyledi.

4- Ermeni tasarısı Parlamento’da

Rus milletvekilleri, 1915 olaylarının ‘Ermeni soykırımı’ olduğunu inkar edenlerin cezalandırılması yönünde yasa teklifini Meclis’e getirdi.

Rusya’da muhalif siyasetçi Aleksey Navalni, ‘İnkârın suç sayılmasının Türkiye’nin canını acıtacağını’ savundu.

5- Beyaz et ithalatı yasaklanıyor

Rusya’nın Türkiye’den beyaz et alımı 1 Aralık’tan itibaren durduruluyor.

6- Rus Hükümeti Türkiye’den gıda ithalatı üzerinde kontrolün artırılması talimatı verdi

PUTİN’İN KARİZMASI ZEDELENİNCE

BBCTürkçe’nin haberine göre dış politika uzmanları Rusya’nın Türkiye’ye yanıtının doğrudan değil asimetrik olacağı görüşünde. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) Dış Politika Direktörü Ufuk Ulutaş, iki ülke arasında kalıcı bir kırılma beklemediğini söylemesine rağmen Rusya’nın bu olayı yanıtsız bırakmayacağını düşünüyor. “(Vladimir) Putin biraz da güç ve karizmayla ülkeyi yöneten bir lider. Uzun bir süreden sonra ilk defa

Rus uçağının vurulması nedeniyle ciddi bir karizma zedelenmesi söz konusu. Rus tarafının kendi kamuoyunu göz önüne alarak sert açıklamalar yapması doğal” diyor Ulutaş.

Ulutaş’a göre Rusya, Türkiye’yi de ilgilendiren alanlarda “asimetrik bir tutum” içine girebilir. “Rusya PKK ile bir ilişkiye girmek ya da PYD ile olan ilişkiyi daha da güçlendirmek gibi bir takım asimetrik güvenlik riskleri oluşturabilir” diye ekliyor Ulutaş.

<http://www.milliyet.com.tr/ruslar-su-ana-kadar-6-hamle-gundem-2153984/>

İran Dini Lideri Askeri Danışmanı; Türkiye Stratejik Hata Yaptı Bedeli Ağır Olur

27 Kasım 2015

İran Dini Lideri Ali Hamaney’in Askeri Danışmanı ve Devrim Muhafızları Ordusu Eski Genel Komutanı Tüm-general Yahya Rahim Safavi İran’ın İsfahan kentinde düzenlenen bir panelde yaptığı açıklamada Türkiye tarafından Rusya savaş uçağının düşürülmesi konusuna değindi. Safavi, uçak düşürülme olayının stratejik sonuçlarının elbette olacağını ifade ederek, bu olay kesinlikle Türkiye’ye zarar verecektir. Zira Türkiye 5 yıldır teröristleri desteklemektedir. Irak ve Suriye’de güvenlik ve istikrarın bozulmasında önemli paya sahiptir ve bu olaylarda stratejik bir hata yapmıştır. Bunun da Türkiye için ağır bedeli olacaktır dedi. Suriye’de devam eden adaletsiz savaşta bir tarafta ABD ile İsrail’in başkanlığında Suudi Arabistan, Türkiye ve Ürdün’ün bulunduğunu, diğer tarafta ise İran’ın önderliğinde Rusya, Irak, Suriye ve Lübnan Hizbullahı’nın yer aldığını dile getiren Safavi, Suriye’deki savaşta 250 bin kişinin hayatını kaybettiğini, Suriye ve Irak’tan 9 milyon kişinin yurtlarını terk etmek zorunda kaldıklarını belirterek, Rus uçağının düşürülmesinin taktiksel bir olay olduğunu ancak önemli stratejik sonuçlar doğuracağını dile getirdi. /// <http://www.sepahnews.com/shownews.Asp?ID=0483e8bf-c89c-473a-a084-1cdd3cfa4aaa>

Moskova Lazkiye’ye Gelişmiş Elektronik Tarama Cihazları Yerleştirdi

27 Kasım 2015

Güvenilir saha kaynakları, Moskova’nın kuzey Lazkiye kırsalı cephesinde birçok tepeye gündüz ve gece izleme ve gözetleme düzeyinde çok ince iş yapacak gelişmiş elektronik tarama cihazları yerleştirme aşamasında olduğunu açıkladı. Kaynaklar El Quds El Arabi gazetesine, bu cihazların 30 km.mesafede 360 derecelik açıda ince tarama işlemleri yapabileceğini belirttiler. Bu cihazların tepelere yerleştirilmesinin en önemli amacının Suriye ordusu tarafından kontrol altına alınan tepelere karşı saldırı yapılmasında radikal savaşçıların herhangi bir girişimini gözlemlemek dolayısıyla bu cihazlar karadaki birliklerin tespitinin gerçekleşmesine katkıda bulunacak ve Suriye birlikleri tarafından kontrol altında bulundurulmuş mevzilerdeki zayıflığı çok azaltacak. Tarama işleminin kapsadığı uzak mesafe Lazkiye kırsalındaki cepheye bitişik Türk toprakları derinliğinde bile uzak hareketleri gözetleme imkanı verecek. Rus adımı Lazkiye kırsalında çatışmaların tırmanmasının gölgesinde geldi. Rus askeri kurumunun özellikle Ankara’nın geçtiğimiz Salı sabahı SUKHOİ 24 tipindeki Rus bombardıman uçağını düşürmesinden sonra Suriye ordusunun tüm kuzey Lazkiye kırsalı bölgelerini kontrol altına alması için verdiği destekte ısrarcı olduğunu gösteriyor. Moskova’nın muhtelif lojistik destek şekilleriyle Suriye birliklerine askeri destek düzeyini artırması yönünde olduğu anlamına geliyor. <http://www.alquds.co.uk>

S400’ Füzesi Savunma Şemsiyesi Suriye’de Nasıl Çalışacak?

27 Kasım 2015

Rusya’nın uzun menzilli ‘S400’ hava savunma sistemini Suriye’ye getirmesi haberini teyit etmesinden sonra radar açıklarını kapatacak üstün savunma şemsiyesinden bahsedebiliriz. ‘S400’ sistemi Humaymım hava üssünde konuşlandıktan sonra savunma şemsiyesi 400 km.çapında ve 27 km.ye ulaşan irtifalarda savaş uçaklarını hedef alabilecek. Şemsiye Türkiye’de doğuda Şanlı Urfadan batıda Konya’ya, güneyde Hatay’dan kuzeyde Yozgat’a kadar yaklaşık 16 ili kapsayacak. Bu şemsiye kapsamında Türk Hava Kuvvetlerine ait 4 hava üssü bulunmaktadır. Bunlar, Türk Hava kuvvetlerinin ana üssü ve bölgedeki Nato operasyonlarının üssü İncirlik üssü, Konya üssü de Nato’nun kullandığı üs olup 2 muharip filo konuşlanmaktadır. Türk Hava kuvvetlerinin önemli eğitim üslerinden sayılmaktadır. Erkilet üssü, Malatya üssünde Fantom F4 savaş uçakları konuşlanmaktadır. 2012 yılında Suriye Hava savunmasının düşürdüğü Fantom uçağı bu filoya aittir. Bu şemsiye kapsamında 2013 Eylül ayında 2 Suriye SUKHOİ

24 uçağının hava sahasına yaklaştığı Kıbrıs'taki İngiliz üssü Agratur üssü de yer almaktadır. Şemsiyenin kapsadığı bölgelere Haseke vilayetinin bölümleri hariç tüm Suriye toprakları, Ürdün'ün kuzey yanı, tüm Lübnan toprakları, Telaviv'e ulaşmaya kadar işgal edilmiş Filistin'in kuzeyi dahildir. Suriye sahilleri önünde konuşlu Moskova füze kruvazörünün üzerinde bulunan 'S-300FM' hava savunma sistemi Humaymım'da bulunan 'S400' sisteminin sağladığı temel kapsama ağı içine 150 km.ye ulaşan çapta ek ağ oluşturacaktır.

Kaynak: Mohammad Mansoor, militaryminutes

Ankara ve Barzani'yi Tehdit Etmek İçin PKK ile Şii İttifakı

28 Kasım 2015

Şii haber sitesi, PKK ve Halk Yığınları arasında ortaya çıkmaya başlayan uyum durumunun Ankara'da endişeye neden olacağını, Kürdistan bölgesi liderinin kalbine korku salacağını belirtti. Irak eski Başbakanı Nuri Maliki'nin finanse ettiği El-Beşair sitesi, 'kutsal Halk Yığınları ve PKK arasında gittikçe artan uyumun Ankara ve Barzani'nin hesaplarında olmadığını, önümüzdeki sürecin açık çehresini çizeceğini belirterek Barzani'ye 'orada senin gibi hanların yeri olmayacak' diyerek hitap etti. Analiz yazarı, PKK ve Halk Yığınları arasındaki eşgüdümün Barzani'nin Halk Yığınlarının Kürdistan'da yerinin olmadığını belirten kibirli açıklamalarından, Bağdat'ın kuzeyinde Salahaddin vilayetinde Tuzhurmatu kazasının Kürt bölgesi olduğunu belirten açıklamalarından sonra geldiğini açıkladı. Site, PKK'daki liderlerin Halk Yığınlarıyla işbirliği ve iyi ilişkiler kurma konusundaki açıklamalarının ve tutumlarının büyük sürpriz oluşturduğunu, iki taraf arasında örtüşen vizyonun Barzani ve benzerlerine şok edici etkisi olduğundan bahsetti. Bu yakınlaşmanın sahada önemli ve büyük etki bırakacağına işaret etti. Şii sitesi, Halk Yığınlarının marjinal bir varlık olmadığını tersine iç ağırlığına ek olarak bölgesel gücü temsil ettiğini vurguladı. Aynı bağlamda yazar ve analist Adnan El-Hac, Halk Yığınları milislerinin PKK ile yakınlaşmak için çaba harcadığını gösteren birçok gösterge bulunduğuna, bu çabaların en sonuncusunun PKK temsilcisinin tutumların eşgüdümünü görüşmek için Şii milislerin liderleri tarafından Bağdat'a davet edilmesi olduğuna dikkat çekti. El-Hac, PKK'nın Türkiye'deki iç durumları sarsmaya çalışması ve Irak Kürdistan bölgesi başkanı Mesut Barzani'yi etkilemesinin bu amacı gerçekleştirme yolunda her türlü maddi ve manevi desteği sunacak Halk Yığınları milislerinin ortak amacını oluşturduğunu sözlerine ekledi. El-Hac daha da ileri giderek Irak'ta iktidardaki Şii tarafların Türk devletine karşı savaşını sürdürmesi ve Bağdat'ta iktidardaki Şii koalisyon çıkarlarıyla örtüşen Barzani'nin tutumunu etkilemesi için PKK'yı finanse etmeyi artırma belirtilerinin bulunduğuna işaret etti. El-Hac, kuzeyde PKK'ya barınak sağlayan Irak hükümetinin Türkiye'nin AB ve ABD listelerinde terör örgütü olarak sınıflandırılan bu parti militanlarına karşı herhangi bir operasyonunu kınama ve protesto etme konusunda acele ettiğine dikkati çekti. Halk Yığınları milisleri ve hükümete bağlı Irak medyası Irak'ta Halk yığınları birlikleriyle kendilerini bağlayan güçlü ilişkiler bulunduğunu vurgulayan PKK'lı lider Serhat Afrini'nin açıklamalarına geniş yer verdi. <http://arabi21.com>

Rusya Hava ve Kara Kuvvetlerini Devreye Soktu

28 Kasım 2015

Rusya'nın geçtiğimiz Ekim ayının başında Suriye toprakları içinde çatışma hattına girdiği ilk günden bu yana Rus birlikleri ilgisini büyük oranda Lazkiye kırsalında bulunan Kürt ve Türkmen dağlarına yoğunlaştırdı. Rus Kara birliklerinin bölgedeki çatışmalara katıldığını ifade eden teyit edilmiş bilgiler var. Humaymım havaalanında uçaklarını, bazen 10 km.ye ulaşan derinlikte havaalanı çevresinde kara kuvvetlerini konuşlandırması, Devrimcilerin havaalanı kapsamında sayısı tam olarak bilinmeyen birçok uçağa zarar verdiren Grad füzeleriyle Humaymım havaalanını bombalaması sonucunda Ruslar Humaymım havaalanında ve çevreleyen bölgede konuşlu uçaklarını ve birliklerinden tehlikeyi uzaklaştırmak için tüm ilgilerini sahildeki Kürt dağları ve Türkmen dağları çatışmalarına yönlendirdiler. Bunun için Ruslar Humaymım havaalanı çevresinde 70 km. yarı çapında güvenli alan (daire) bulmak için rejimdeki ortaklarına kuzey Homs kırsalı, güney İdlip kırsalı ve kuzey Hama kırsalında uygulama konusunda anlaştıkları ve başladıkları diğer askeri planları ertelemeyi ve bu dağların silahlı güçlerden temizlenmesi gerekliliğini bildirdiler. Rus Kara birliklerinin son sahil dağları çatışmalarına doğrudan katıldığına işaret eden teyit edilmiş haberler sızdı. Bu birlikler Mİ-24 muharip filosu, Rus ordusu için özel olarak modifiye edilmiş Mİ-8 hava indirme helikopterlerine ek olarak birçok türde füze topçusu alayı, 152 mm.çapında hareketli sahra topçusu, 2 hava indirme piyade özel birlikleri (hava indirme birlikleri olarak) taburunu içeriyordu. Türkiye'nin düşürdüğü

SUKHOİ 24 uçağının pilotlarını aramak için özel kuvvetler birlikler grubunun indirme sırasında modifiye edilmiş Mİ-8 tipindeki indirme helikopterinin kaybına, F-16 tipindeki Türk uçağı tarafından düşürülen SUKHOİ-24 uçağının kaybına ek olarak Lazkiye dağlarında 3 askeri muhabirin yaralanması bunu açıklıyor. SUKHOİ 24 uçağının düşürülmesi ve modifiye edilmiş Mİ-8 indirme helikopterinin tahrip edilmesi nedeniyle önümüzdeki günlerde Rusların Kürt ve Türkmen dağları bölgesine daha çok birlik devreye sokması, daha çok hava ve füze bombardımanı yapması kesindir.

<http://all4syria.info/Archive/273316>

Suriye Çatışmalarında Kürtlere Hangi Rol?

29 Kasım 2015

Suriye saha manzarasında Kürtler buldukları bölgelerde kazançlı takım olabildiler. Bu konu Suriye ordusu Kürtlerle yapılan anlaşma gereğince Kürt bölgelerinden çekildiği zaman başladı. Suriye ordusu ya da Özgür Suriye ordusu çatısı altındaki silahlı gruplarla açık ittifakları duyurmaksızın özerk yönetime benzeyen şekilde işlerini düzenlemelerine olanak sağladı. Açıklanması gereken başka bir konu da Kürtlerin Haseke ve Kamışlı'da IŞİD örgütüne karşı Suriye ordusuyla, Ayn El Arab'da Washington'un öncülüğünü yaptığı ittifakla, El Hevl bölgesini kontrol altına aldıktan sonra hali hazırda Haseke kırsalında El Şidadi çevresinde devam eden çatışmalarda yaptığı işbirliğidir. Ancak Kürtler nezdindeki sürekli iş Suriye kuzeyinde buldukları çeşitli bölgelerde IŞİD örgütü ile karşı karşıya gelmeleridir. Kürtler birkaç günden beri kuzey Halep kırsalında Azaz kuzeyinde El Selame kapısına doğru ilerlemeye başladı. Azaz kenti batısından güneyde sadece 2 km.mesafe uzaklıktaki Nubbul beldesi kuzeyindeki El Ziyara köyüne kadar uzanan hatta Kürt Afrin kenti doğusundaki bazı köyleri kontrol altına aldılar. Bu ilerleme El Cephe El Şamiyye (Şam cephesi), Hareket Ahrar El Şam (Şam Özgürlükçüleri hareketi) ve Cephe El Nusra (Nusra Cephesi) yararına oldu. Bu arada Ceyş El Suvvar (Devrimciler ordusu) Kürt birliklerinin bu ilerlemelerine yardım etti. Burada Kürt birliklerinin doğasını ve rolünü tanımlamaya girmeden önce Devrimciler ordusunun rolünü, nasıl oluştuğunu ve kimin desteklediğini aydınlatmak gerekir. Devrimciler ordusu, Nusra cephesi karşısında yenilgiye uğrayan gruplardan eski iki grubun eklenmesi sonucudur. O ikisi Cemal Maruf liderliğinde Suriye Devrimciler cephesi ve Hamza El Şimali komutasında Hazm hareketidir. Birleşik Arap Emirlikleri bu orduyu maddi ve lojistik olarak desteklemektedir. Cemal Maruf 6 ayı aşkın süreden beri Afrin bölgesinde bulunmaktadır. Bu arada Hamza El Şimali finansman, destek konuları ve dış eşgüdüm çalışmalarını üstlenmektedir. Kürt birlikleri ve Devrimciler ordusunun kuzeybatı Halep kırsalında harekete geçmesi Türkiye ile sınır kapılarının uğradığı şiddetli bombardıman ile eş zamanlı olmaktadır. Özellikle El Selame ve Bab El Heva sınır kapıları. Kürt birlikleri Halep-Azaz yolundan 2 km.den daha az uzaklıkta El Ziyara, Keş'atar ve El Malikiye köylerine ulaştı. Bu pozisyon yol yönünde daha fazla ilerleme kararı alınmaması durumunda ilerleyen birliklere bu yolu ateşle kesme olanağı verecek. Bu ilerleme şayet bir taraftan Devrimciler ordusu ve Kürtler arasında diğer taraftan Rus birlikleri arasındaki mutabak olumlu sonuçlara ulaşırsa güneyde Nubbul ve Zehra beldelerini izleyebilir. Ancak Kürtler Türkiye'ye güvenli tampon bölge adı altında bölgeye müdahale nedeni vermekten çekindikleri için bu tür kararları almakta şu ana kadar yavaş davranıyorlar. Halep kenti kuzeyinde Şeyh Maksut mahallesinde bulunan Kürtlerin son dönemde silahlı gruplarla çatışmalara girdiklerini, Halep kentinin doğu mahallelerinde bulunan silahlı grupların yegane geçit yeri olan El Kastilo yolunu kapatmaya kalkıştıklarını hatırlatmamız gereklidir. Bu manzara sonucunda, Kürtlerin kentin doğu mahallelerinde silahlı gruplara ilişkin olarak ve Halep kentinin kuzeybatı kırsalına ablukayı sıklaştırmada kesin ve büyük rol oynamaları mümkündür. Rusya Dışişleri bakanı Lavrov'un son basın toplantısında, geniş katımlı uluslararası toplantının silahlı grupları belirleyeceğini, terörist ve mazur görülebilir olarak sınıflandıracağını belirten açıklamalarını anımsamak gerekir. Şayet bu gerçekleşirse birçok süreç, askeri kontrol haritaları ve ittifaklar doğasını değiştirecek. Ancak Ruslar sahaya daha fazla etki etmek, haritalarını değiştirmek ve Türkiye'ye baskı yapmak için Kürt kartına sıkı sıkıya bağlı kalma yönünde hareket ediyorlar. Böylelikle önümüzdeki günler sürprizlerle doludur. Belki de içerisinde uluslararası ve bölgesel taraflar için birçok seçenek barındırmaktadır. (Ömer Magrubini, Sovyet Askeri Akademisinden mezun eski subay)

<http://beirutpress.net/article/258671>

Obama Erdoğan Anlaşması, Türkiye Suriye Sınırına 30 Bin Asker Konuşlandıracak

29 Kasım 2015

Wall Strett Journal dünkü baskısında manşetten verdiği haberde, Batılı ülkelerin, IŞİD'in Paris saldırısı sonrasında Avrupa'da benzer türde saldırıları gerçekleştirmemesi için Türkiye'ye baskıyı artırdıkları ve bu nedenle IŞİD'in en çok güzergah olarak kullandığı Cerablus-Çobanbey hattındaki geçişlerin önlenmesini talep ettikleri belirtildi. Konunun Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Obama'nın G20 zirvesinde baş başa yaptıkları görüşmede ele alındığı ifade edilen haberde, Obama'nın 98 Km.lik bir sınır şeridinden geçişlerin önlenmesi amacıyla 30 bin Türk askerinin anılan bölgeye konuşlandırılmasını istediğini ve bu talebin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından olumlu karşılandığı belirtildi. Erdoğan'ın söz konusu talep karşısında bu bölgenin güneyinde konuşlanan IŞİD'i yok etmek amacıyla düzenlenecek bir kara harekâtına Arap ve Türkmenlerin de katılmasını ve harekâta ABD savaş uçaklarının destek vermesini ön şart olarak ortaya sürdüğü vurgulandı. YPG'nin Fırat'ın batısına geçmemesini kırmızı çizgi olarak belirleyen Türkiye'nin, Kürt güçlerinin yapılacak operasyonda yer almamasını olmazsa olmaz şart olarak ileri sürdüğü belirtilen haberin devamında, ABD'li yetkililerin verilen taahhütleri yerine getirmesi durumunda, Türkiye'nin de sınırı kapatma konusunu yerine getireceği kaydedildi.

www.farsnews.com

Putin'in Danışmanından Türkiye-Rusya İlişkileri İçin 3 Madde

29 Kasım 2015

Putin'in danışmanı Sergey Markov, Türkiye ile Rusya arasında patlak veren uçak krizi sonrası ilişkilerin düzelmesi için 3 madde önerdi.

“Türkiye'yle Rusya arasında bir sıcak savaşın olması, kimsenin istemeyeceği bir durum. Diğer taraftan, tehlikeli bir ortam söz konusu. Zira Suriye'de hem Türkiye, hem de Rusya varlık gösteriyor. Ayrıca, Türkiye'de bazı kişiler, Azerbaycan'ı, Dağlık Karabağ'a askeri müdahalede bulunmaya teşvik ediyor. Oysa, bir Azeri-Ermeni savaşının çıkması halinde, Rusya, Ermenistan'la yapmış olduğu anlaşmalar çerçevesinde, buraya müdahale etmek zorunda kalır. Bu tehlikeler karşısında son derece sağduyulu olmak gerekiyor. Sıcak savaş olasılığını bir tarafa bıraktığımızda, geriye, ekonomik ve diplomatik savaş ihtimalleri kalıyor. Rusya'yla Türkiye arasında ekonomik savaşın patlak vermesi de, iki ülkenin ekonomisine büyük zarar verir. O nedenle, bunlardan da kaçınmak gerekiyor. Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin, bu konuda bir uzlaşma formülü önerdi. Buna göre Rusya'nın Türkiye'den başlıca üç talebi var:

1- Uçağın Suriye hava sahasında düşürüldüğünün kabul edilmesi. Nitekim uçağın pilotları uçak hemen vurulduktan sonra paraşütle atladılar ve Suriye topraklarına iniş yaptılar. Bu bile uçağın Suriye'deyken düşürüldüğünü ispatlamaya yeter.

2- Türkiye'nin bu olaydan ötürü özür dilemesi.

3- Sorumluların cezalandırılması. Bu üç madde, tansiyonu düşürür.

Peki, diyelim ki Türkiye Rusya'nın bu üç isteğini yerine getirdi. Bu maddeler gerçekleşirse, Türk-Rus ilişkilerinde eskiye dönüş gerçekleşir mi? Hayır. Bu üç madde, sadece Rusya ile Türkiye arasında ekonomik ve diplomatik savaşın başlamaması için gerekli olan hususlar. Bunlar sağlanırsa, ekonomik ve diplomatik savaştan kaçınılmış olur. Diğer taraftan, Türkiye ile Rusya arasındaki ilişkiler bir daha asla eski haline dönemez.”

http://www.haberler.com/putin-in-danismani-sergey-markov-iliskiler-asla-7922127-haberi/?utm_source=Partner&utm_campaign=Milliyet_300x250_Manset

İsrail Savunma Bakanı: Rus Jeti Hava Sahamızı İhlal Etti

29 Kasım 2015

İsrail Savunma Bakanı Moşe Yalon, Rus savaş uçağının sınırı 1.6 kilometre geçerek İsrail hava sahasını ‘yanlışlıkla’ ihlal ettiğini açıkladı.

RUS PİLOTLAR UYARILMIŞ

Yalon, İsrail radyosuna yaptığı açıklamada, “Rus uçağının hava sahamızı ihlal ettiği anda, Rus pilotla irtibat kuruldu ve kendisine sahamızdan çekilmesi gerektiği uyarısı yapıldı” dedi.

İsrail basını, olayın ardından İsrail hava kuvvetleri ile Rus hava kuvvetleri arasında işbirliği olduğu vurgulandı.

http://www.haberler.com/israil-savunma-bakani-rus-jeti-hava-sahamizi-ihlal-7921855-haberi/?utm_source=Partner&utm_campaign=Milliyet_300x250_Manset

Rus uçakları vurdu.. 40 ölü, 60 yaralı var..

29 Kasım 2015

Rus savaş uçaklarının İdlib’in Eriha ilçesinde pazar yeri ile sivil yerleşim yerine saldırması sonucunda 40 kişi öldü, 60 kişi yaralandı.

RUSYA’ya ait olduğu ileri sürülen savaş uçakları Suriye’nin muhaliflerin kontrolündeki İdlib iline bağlı Türkiye sınırına 40 kilometre uzaklıktaki Al-Riha İlçesi’nde pazar yerine füze attı. Suriyeli yerel kaynaklar, saldırıda 40 kişinin öldüğünü, 60 kişinin de yaralandığını bildirdi.

Saat 09.30 sıralarında Suriye’de gerçekleşen saldırıda yerel kaynaklara göre Rusya’ya ait olduğu ileri sürülen savaş uçaklarından pazar yerine 2 füze atıldı. Saldırıda pazar yerinin çevresindeki birçok bina da yıkıldı. Saldırı sonrası pazar yerine koşanlar, ölü ve yaralıları enkazdan çıkarmaya çalıştı.

Yaralılar, araçlarla çevredeki hastanelere götürülürken, yerel kaynaklar 40 kişinin öldüğünü, 60 kişinin de yaralandığını bildirdi. Saldırıda yakınlarını kaybedenler, cenazelerin başında ağıtlar yaktı.

İLK DEĞİL

Yerel kaynaklar Rusya’nın İdlib’e saldırılarını her geçen artırdığını belirterek, Hatay’ın Reyhanlı İlçesi’nin Cilvegözü Sınır Kapısı’na yaklaşık 10 kilometre uzaklıktaki Sarmada, Maarat Al-Numan Kasabaları ile Ad-Dana Köyü’ne 26, 27 ve 28 Kasım Rus savaş uçaklarından atılan füzelerle 17 kişinin öldüğünü, 35 kişinin de yaralandığını belirtti. Ayrıca, Rus uçaklarının saldırılarda insani yardım TIR’larını da hedef aldığı ve son 3 gün de 20 yardım TIR’ının yükleriyle birlikte yandığı bildirildi

<http://www.milliyet.com.tr/rus-ucaklari-vurdu-40-sivil-oldu/dunya/detay/2155589/default.htm>

Rusya Türkiye’den futbolcu transferini yasakladı

29 Kasım 2015

Rusya Spor Bakanı, Vitaliy Mutko Rusya’daki hiç bir futbol kulübünün Türkiye’den futbolcu transfer etmeyeceğini açıkladı

Rusya Spor Bakanı ve aynı zamanda Rusya Futbol Federasyonu Başkanı Vitaliy Mutko, Türkiye’ye yönelik yap-

tırımlardan oyuncu transferlerinin de etkileneceğini açıkladı.

Hürriyet Moskova Temsilcisi Nerdun Hacıoğlu'nun haberine göre Mutko şu anda sadece "Rubin" takımıyla sözleşmesi bulunan Gökdeniz Karadeniz'in Rusya'da kalabileceğini, yeni oyuncuların ise Türkiye'den alınamayacağını duyurdu.

"R-Sport" yayınına yaptığı açıklamada Putin'in imzaladığı kararnameden sonra Türkiye'den önümüzdeki kış sezonunda hiçbir transfer gerçekleşmeyeceğini belirten Mutko, "Kulüplerimizden herhangi birinin aklına Türkiye'den oyuncu davet etme gelse bile bunun mümkün olmadığını hemencecik anlayacaktır. İlerisi için kesin konuşmak istemiyorum, ama yukarıdan gereken sinyal verildi bile" dedi.

Şu anda Rusya'daki kulüplerde oynayan tek futbolcunun Rubin'deki Gökdeniz olduğunu da vurgulayan Spor Bakanı, "Onun durumu farklı. Devlet Başkanı kararnamesinde de söylendiği gibi Rubin ile sözleşmesi eski olduğu için kalabilir. Benim kastım bundan sonra Türkiye'den kimsenin alınmayacağı" ifadesini kullandı.

<http://www.radikal.com.tr/spor/rusya-turkiyeden-futbolcu-transferini-yasakladi-1482719/>

Rusya ders kitaplarında Osmanlı/Türk bilgisi

29 Kasım 2015

Sakarya Üniversitesi öğretim üyelerinden Ahmet Şimşek ve Nigar Meherremova Cengiz'in "Rusya Tarih Ders Kitaplarında Türk-Osmanlı İmgesi"nden hazırlandı:

PUTİN'İN 'TEK TİP' TARİH KİTAPLARI

Yazarların makalesinden öğrendiğime göre Rusya'da 5.sınıftan 11.sınıfa kadar Genel Tarih ve Rusya Tarihi şeklinde iki ders varmış. Derslerin temel kitabı da bizdeki gibi devletin bir komisyonu hazırlıyormuş. 2014'te Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, bu kitapları hazırlayan grubun temsilcileri ile yaptığı görüşmelerde "tarih ders kitaplarının tek elden yapılmış olması bizim baskıcı olduğumuzu değil, tarihi, geçmişimizi, tartışmalı olaylarımıza aynı gözden bakmamız gerektiği fikri ile ilgili olduğumuzu gösterir" demiş. Ne kadar tanıdık değil mi?

Türkleri Orta Asya'dan dünyaya yayılan göçebe bir toplum olarak niteleyen Rus tarihçileri, aynen bizim resmi tarihçiler gibi Türklerin tarihini Hunlarla başlatıyormuş. Bildiğiniz gibi Cumhurbaşkanlığı Forsu'nun 16 yıldızından ilk dördü (Hun İmparatorluğu, Batı Hunları, Avrupa Hunları ve Akhunlar olmak üzere) Hunlara aittir. M.Ö 204 yılından, M.S. 552 yılına kadar hüküm süren bu dört devletin kurucusu olan Hunların 'Türk' olduğu iddiasını ülkemize taşıyan, Türk-İslam Sentezi'nin ideologlarından İbrahim Kafesoğlu.

<http://www.radikal.com.tr/yazarlar/ayse-hur/rusya-ders-kitaplarinda-osmanli-turk-bilgisi-1482328/>

Rusya Savunma Sistemleri Suriye'yi Uçuşa Yasak Bölgeye Dönüştürdü

30 Kasım 2015

İsraili gözlemciler, Moskova'nın S-400 tipindeki savunma sistemini 26 Kasım Perşembe günü Lazkiye kırsalında yer alan Humaymım hava üssüne konuşlandırmasından sonra tüm Suriye hava sahasının pratik olarak uçuşa yasak bölge olduğunu, ABD hava kuvvetinin Suriye hava sahasındaki sortilerini durdurduğunu, Suriye'de IŞİD örgütüne karşı hava saldırıları artık düzenlemediğini, Irak'ta örgüte karşı düzenlediği hava saldırılarının hala devam ettiğini iddia etti. Gözlemciler, ABD hava kuvvetinin böylelikle Suriye semasında hava sortilerini uygulamayı durduran, Suriye sınırına bitişik bölgelerde geçen hafta Rus SU-24 savaş uçağının düşürülmesinin ardından savaş uçaklarının Rus hıncına maruz kalmaktan çekindiği için hava sahası içinde sortiler uygulamaktan kaçınan Türk Hava kuvvetine katıldığını sözlerine eklediler. RUS SİSTEMİNİN GÜCÜ: İsrail istihbarat ve askeri analiz sitesi (Debka)'ne göre,

ABD savaş uçaklarını dünyada en çok gelişmiş hava savunma sistemi sayılan S-400 sisteminin atış menziline girme riskine sokmamaya özen gösteriyor. Savaş uçağının düşürülmesinin ardından Moskova ve Ankara arasında gerginlik devam ettiği sürece ABD hava kuvveti, NATO ülkelerine bağlı hava silahları ve İsrail hava kuvvetinin kendilerini tehlikeye atmaları mümkün değildir. Zira bu ülkeler gerçek koşullarda Rus sisteminin gücünü denemediler. İsrail sitesi analistleri, bu adımın Moskova'nın Suriye'yi tamamıyla uçuşa yasak bölgeye dönüştürmek anlamına geldiğini belirttiler. ELEKTRONİK HARP: Site askeri gözlemcilerle atfen, Rus uçağını düşürdüğünden ve iki ülke arasında sınırdan yakında hava kuvveti uçuşlarını durdurduğunu duyurmasından bu yana hali hazırda Türk tarafının yaptığı yegane çabaların elektronik harp alanında yoğunlaştığını nakletti. Suriye hava sahasının Türkiye'nin güneyine ulaşmaya kadar elektronik savaş alanına dönüştüğüne, Rus ve Türk tarafının ikinci tarafa ait füzeler ve savaş uçaklarına ait koordinatlar ve frekans dalgalarını felce uğratma girişimi olarak kapatma ve karıştırmaya çalıştığına dikkati çekti. Elektronik harp alanında kullanılan Rus teçhizatının Türk benzerlerine kıyasla daha gelişmiş olduğunu vurguladı. Emekli Rus Generali Yevgeni Bucinski geçen Cuma günü Rus Sputnik ajansına, Moskova'nın SU-24 savaş uçağının düşürülmesi benzeri olayların meydana gelmesini engellemek ve pilotlarını korumak için Suriye'de elektronik harp kullanmak zorunda kalacağını belirtmişti. Bu alanda kullanılan cihazların kara kuvvetlerinin kullanımına ek olarak savaş uçaklarına ulaşacağını vurguladı. Türk ordusu Suriye ile sınır boyunca (warfare system KORAL) elektronik harp sistemini konuşlandırdı.

<http://www.aremnews.com/news/world/389642>

Rus Yaptırım Ruleti

30 Kasım 2015

Türkiye tarafından düşürülen Rus savaş uçağı tartışmasında Moskova, Ankara ile olan ekonomik ilişkilerini kesti. Türk vatandaşlarının 1 Ocak itibarıyla Rusya'ya seyahat edebilmesi için vize alması gerekecek. Türk işletmeleri belirli hizmetleri Rus pazarında sunamayacak. Rus işletmeleri Türk işçisi çalıştıramayacak. Rus turizm şirketleri de artık Türkiye'de tatil paketi satışları yapamayacak ve charter uçak seferleri de Rusya'ya uçamayacak. Bunlar Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Kremlin'de açıklanan kararnamesinde yer alıyor. Rus hükûmetinin hangi ürün ve hizmetlerin ambargo altına düştüğünü hafta başında açıklaması bekleniyor. Alınan önlemler her iki ülkenin ekonomi politikası için de ağır bir darbe anlamına geliyor. Türkiye ekonomisi zaten geçen yıla nazaran yavaş ilerliyor. Yapılan tahminler 2015 yılı için yaklaşık yüzde üç artış elde edileceğini gösteriyor. Her şeyden önce Rusya zor günler yaşıyor. Rusya ekonomi bakanlığı bu yıl için ekonomik büyümenin yüzde 3,7 gerilemesini bekliyor. Türkiye için Rusya Almanya'dan sonra ikinci önemli iş ortağıdır. Her iki ülkenin ticari hacmi 2014 yılı için 31 milyar dolardı. Fakat bu paranın yaklaşık yedi milyar doları Türkiye'nin Rusya'ya yaptığı ihracat altına düşerken, buna karşın Rusya'nın Türkiye'ye yaptığı ihracat 25 milyar doların üzerindedir. Türkiye doğalgaz ihtiyacının yüzde 60'ını Rusya'dan karşılamaktadır. Türk Akımı boru hattı ile Rus Devlet Nükleer Şirketi Rosatom'un Türkiye'de inşa etmesi öngörülen nükleer santralin inşasının bu yaptırımlardan etkilenip etkilenmeyeceğiye belirsizliğini koruyor. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan daha eylül ayında Moskova'da iki ülke arasındaki ticaret hacmini önümüzdeki sekiz yıl içerisinde 100 milyar dolara çıkararak üçe katlamak istediğini söyledi. Rusya Federal Turizm Ajansı (Rosturizm) Başkanı Oleg Safonov'a Putin'in kararından memnun olmaktan başka bir seçenek kalmadı. Devlet Başkanı tarafından açıklanan kararnamenin Rusya'nın turizm alanındaki kalkınması için olumlu bir anlamı olduğunu söyleyen Safonov yakında Rusya'daki tatil imkânlarının Rusların Türkiye'de alışık oldukları kalite standartlarıyla aynı seviyede olacağını belirtti. Türkiye Başbakanı Ahmet Davutoğlu Rusya'nın yaptığı açıklamaların iki ülke arasındaki komşuluk ilişkileri açısından kabul edilemeyeceğini söyledi. Davutoğlu açıklamasında, Rusya'nın sorumluluğu kendisinde araması gerektiğini, sonuçta Rusya'nın Suriye'deki hava saldırıları esnasında yine Türk hava sahasını ihlal ettiğini açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan hafta sonu Rus SU-24 tipi uçağın Türkiye-Suriye sınırı bölgesinde vurulmasından dolayı "Üzgünüz keşke olmasaydı." diye konuştu. Ancak bu, Putin için yeterli değil. O resmî bir özür bekliyor. Kremlin'den gelen açıklamada, Putin'in daha öncesinde Paris'te yapılacak Dünya İklim Zirvesi çerçevesinde Erdoğan ile görüşmek istemediği belirtildi. Türk Dışişleri Bakanlığı Türkleri yaşanan bu gerilimden dolayı Rusya'ya seyahat etmelerinden vazgeçmeleri gerektiğini söyledi. Bakanlık yaptığı açıklamada vatandaşlarının zorluklara karşı karşıya kaldıklarını gözlemlediklerini söyledi. Geçtiğimiz günlerde Türk vatandaşlarının Rus makamları tarafından kasıtlı olarak güçlük çıkarıldığını açık-

layan haberlerin sayısı arttı. Başbakan Ahmet Davutoğlu öldürülen SU-24 tipi savaş uçağı pilotun cenazesinin Moskova'ya teslim edileceğini açıkladı. İkinci pilotsa uçağın vurulmasının ardından Rus ve Suriyeli birlikler tarafından savaş bölgesinden canlı olarak kurtarılabildi.

Julian Hans, Mike Szymanski, Süddeutsche Zeitung, Almanya, 30 Kasım 2015

Türkiye'nin Suriye'deki Operasyonlarını Durduduğu İddiası

30 Kasım 2015

Şark el Evsat gazetesine dayandırılan habere göre Türkiye'nin, ABD'nin tavsiyesi üzerine herhangi bir misillemeye maruz kalmamak için Suriye'deki operasyonlarını durduduğu iddia edildi.

http://www.ydh.com.tr/HD14311_turkiye-suriyedeki-operasyonlarini-durdurdu.html

Erdoğan'ın Pişmanlığı, Keşke Uçağı Düşürmeseydik

30 Kasım 2015

Analist Hadi Muhammedi tarafından kaleme alınan ve İran Fars Haber Ajansı tarafından yayınlanan makalede; Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Rus uçağının düşürülmesinden sonra NATO ve ABD'den umduğu düzeyde gerçek ve operasyonel desteği göremeyince, keşke uçak düşürülmeseydi diye pişmanlık duyduğunu ifade etti. Türkiye'nin NATO'yu Suriye krizinde operasyonel rol almaya zorlayacağı düşüncesiyle Rus uçağını düşürdüğünü iddia eden Muhammedi, Ruslar NATO ile savaşmayı göze alamayacakları için Türkiye'ye cevap vermeyeceklerini ve bu durum karşısında mecburen Türkiye sınırından çekilmek zorunda kalacağı öngörülde dedi. Erdoğan ve Davutoğlu'nun dilinden dökülen edebi kelimelere rağmen NATO toplantısı Almanya ve Fransa'nın görüş ayrılıkları sebebiyle her hangi bir deklarasyon yayınlanmadan sona erdi ve Türkiye'yi yüz üstü bıraktılar ifadelerini kullanan Muhammedi, ABD bile Türkiye'ye ciddi bir şekilde destek vermedi. Putin'in bir biri ardına sıraladığı ekonomik ve askeri tepkileri de Erdoğan'ın büyük sıkıntıya soktu. Bu bağlamda Erdoğan'ın Putin ile görüşmek için gösterdiği çabalar da sonuçsuz kaldı. Türkiye, Rusya'nın hava sahasını ihlal ettiğini ispatlayamaması bir tarafa insani yardım adı altında teröristlere gönderdiği yardımın veya IŞİD ile yapmış olduğu petrol ticaretinin kanıtlarıyla ortaya çıkmasıyla da bir anda suçlamanın odağına yerleşti. Ayağının altındaki halı çekilen ve NATO'nun operasyonel desteğinden mahrum kalan Erdoğan çıkmaza girmiş durumda. Şimdi keşke uçak düşürülmeseydi diye pişmanlığını belirtip kaybını telafi etmeye çalışıyor . bu ABD'nin Türkiye'ye kurduğu büyük bir tuzaktı dedi. www.farsnews.com

Erdoğan NATO'nun, Türkiye'yi Yalnız Bırakmasından Korkuyor

30 Kasım 2015

İranlı Uluslar arası İlişkiler Umanı Sadullah Zerai, Türkiye Rusya arasındaki uçak düşürme krizini değerlendirdi. Zerai değerlendirmesinde şu ifadelere yer verdi. : Türk savaş uçaklarının Rusya uçağına saldırması aslında durumun hassasiyetini ve Suriye'deki kriz alanının genişleyeceğinin bir göstergesidir. Türkiye burada doğal olarak NATO adına Rus uçağını vurmuştur ve bu Suriye'deki güvenlik krizinin kapsamının genişleyeceğine dair bir uyarı ve bir işaret olabilir ve bu da koşulları daha da emniyetsiz bir hale getirecektir. Aynı zamanda Türkiye, bu ülke için ağır bedelleri de beraberinde getirecek sahnedeki bu oyuna dahil olmuştur. Ukrayna krizinde Rusya ile Batılı ülkeler arasındaki soğuk savaşa rağmen Batılı ülkelerin gerginliği uzatmamaları ve Moskova ile askeri bir çatışmaya girmemeleri bu doktrini açıkça ortaya koymuştur. Türkiye'nin yapmış olduğu girişimin her ne kadar Rusya'yı Suriye hava sahasından geri püskürtmek için NATO üyesi ülkelerin bir isteğı olduğunu gösteriyor olsa da, ancak her halükarda Türkiye'yi bu savaş meydanının ortasında, Rusya'yla bir güvenlik savaşıyla karşı karşıya bırakabilir.

Başka bir ifadeyle Türkiye Rus savaş uçağı SU-24'ü sırtını NATO'ya dayayarak düşürmüş olsa da, ancak Batının Türkiye'nin bu girişimini sözlü desteklemekten öteye taşıyabileceği pek mümkün gözüküyor dolayısıyla Türkiye'nin bugün yapmış olduğu bu girişim ateşle oynamaktır ve bu da Türkiye'nin çıkarlarına ciddi zararlar verebilir. Diğer taraftan Türkiye ve Rusya arasında gaz ve enerjiden daha önemli olan diğer çıkarları ifade etmek gerekirse, o da bölge istikrarıdır. Kuzeyde Ukrayna krizi ve Güneyde de Suriye krizi birleşecek olursa bu Türkiye coğrafyasını da etkisi altına alır. Çünkü kriz Akdeniz ve Karadeniz arasındaki Türkiye coğrafyasıyla karşı karşıyadır ve Türkiye güvenlik durumunu daha da zora sokacak stratejik bir hataya sebep olmuştur. Ruslar kuşkusuz Suriye'deki terörizmle mücadeleye stratejik bir açıdan bakıyorlar ve bir savaş uçağının düşürülmesiyle buldukları konumdan geri çekilmeyeceklerdir. Zira Rusya'nın izole edildiği şartlar ve muhafazakar bir şekilde hareket ettiği dönemler artık geçmişte kalmıştır ve hali hazırda Rusya savunma durumundan saldırı pozisyonuna geçmiş bulunmaktadır. Bana göre Türkiye analitik bir hataya düşerek, NATO'nun da gerçek anlamda arkasında olduğuna inanmıştır. Erdoğan'a göre Türkiye NATO üyesidir ve NATO'da Türkiye'nin güvenliğini savunmak zorundadır. Ancak Ukrayna tecrübesi Batı'nın Rusya'yla olan güvenlik mücadelesini tehditten öteye taşıyarak askeri bir operasyona dönüştürme niyetinde olmadığını göstermiştir. Dolayısıyla bu güvenlik tartışmasında Türkler yalnız kalıyor ve Erdoğan'ın açıklamaları da bu meseleye karşı duyduğu endişeyi gözler önüne sermektedir. Bizler bir şekilde NATO ülkelerinin Türkiye'yi zorlu bir meydan savaşıma ittiğini düşünebiliriz oysa buna karşı NATO üyesi ülkelerin Türkiye'yi savunmak için Rusya'yla çatışacağı son derece uzak bir ihtimaldir. Türkiye ve Rusya Karadeniz üzerinden ortak sınırlara sahiptirler ve Rusya'nın Suriye'deki askeri operasyonu bu yakınlığı genişleterek Rusları Türkiye'nin Güneyi için davetsiz bir komşu haline getirmiştir. Yani hali hazırda Rusya'nın emniyet hattı teması Kuzeyde Karadeniz ve Güneyde ise Suriye üzerinden geçmektedir ve bu durum da Türkiye'nin konumunu zayıflatmaktadır.

www.masriq.news